

IGEHIRDETŐ



Az Erdélyi Református
Egyházkerület folyóirata



A backamadarasi református templom szószéktakarója

Tizenkilencedik évfolyam
2008. július

7

Tartalom

Vasárnapi prédikációk

Farkas Antal: A miértektől a szabadulásig. Zsoltárok 22,1–5	311
Müller Dezső: Jézus Krisztus követése. Lukács 9,57–62	314
Nagy Lajos: Ha éhezik a te ellenséged. Róma 12,20–21	315
Péter Miklós József: Siralom éneke. Jeremiás siralmai 5,1–9.15–22.....	318

Lectio continua

Tordai Tünde: Istenben elrejtett élet. Jób 1,1	320
Hálaadó élet. Jób 1,2–5.....	322
A Vádoló előtt. Jób 1,6–12.....	324
Próbák tűzében. Jób 1,13–22.....	326

Prédikáció sákramentumos istentiszteletre

Úrvacsorai igehirdetés

Dr. Victor János: A szentek szentjében

A szent vacsora ígéretei. 1Korinthus 11,26.....	329
---	-----

A Genezáret partján

Jerry Bridges: Kegyelem (19.)

 Elég a kegyelem (II.)

Elég a kegyelem.....	331
----------------------	-----

Vedd igénybe Isten kegyelmét.....	336
-----------------------------------	-----

Alkalmi prédikációk

Nőszövetségi bibliaóra

Beke Boróka: Gyermeknevelés. Bírák 13,1–24.....	337
---	-----

Esketési igehirdetés

Balla Gábor: Ahova te méysz, oda megyek én is... Ruth 1,16–17.....	339
--	-----

Temetési igehirdetés

Kelemen István: Miért éppen ő? Ézsaiás 53,6	340
---	-----

A címlapon a backamadarasi református templom szószéktakarója.

A hátlanon Bódás János: *Lelkipásztor imádsága*.

Vasárnapi prédikációk

Farkas Antal
Nagyvárad-Velence

A miértektől a szabadulásig

Alapige: Zsoltárok 22,1–5
Bibliaolvasás: Jakab 5,13–16

I.

Szeretett testvéreim! Sohasem volt hálás dolog elhagyatottságról, szenvedésről beszélni. Ma sem az. A szenvedést megítélni csak az tudja, aki már maga is szenvedett: néhány órás fogfájást, néhány évi kényszermunkát, háborút, fogságot, 40 éves kommunista diktatúrát és sorolhatnánk. Szervenadni betegség, békétlenség, hitetlenség, bűn miatt. Szervenadni szenvedő szeretteink élete, betegága mellett.

Sok szenvedésből születtek már nagy dolgok: szépirodalmi és képzőművészeti alkotások, zeneművek, mint kagylóba került homokszemcséből igazgyöngyök. Van, aki titkolja és magába zárja a szenvedést, vagy ha nem bírja már, eldobja életével együtt. Van, aki dicsekszik vele, felnagyítja, tőkét akar kovácsolni belőle, kamatoztatni akarja?!

Az ember nem akar hallani arról a szenvedésről, melyet Tóth Árpád a nagyon ismert versében (*Isten oltókése*) oltókésnek nevez:

„Tudom és érzem, hogy szeretsz,
Próbáid áldott oltó-kése bennem
Téged szolgál, mert míg szívembe metsz,
Új szépséget teremni sebez engem.”

vagy melyet Dobos Hajnal költőné vésőnek, vagy a francia, hívő lelkületű író, Paul Claudel kulcsnak nevez, mely egy titokzatos ajtót nyit meg.

A szenvedést lehet oltókésnek, vésőnek, kulcsnak vagy bárminek nevezni, de amíg csak a metszőkést érzem bordáim között, csak a vésőt, mely farigcsál, operál, amputál, vagy amíg csak próbálgatom az ajtóban a kulcsot, nem látok mást, csak kilátástalanságot. A szenvedést a földi életben nem értjük meg maradéktalanul, csak ha bepillantunk mögé. Minden szenvedés addig nehéz, amíg nem látjuk a végét, vagy a valós értelmét. Spurgeontól, a nagy igehirdetőtől olvastam: „A keserű fájdalom sok esetben előkészítője az édes örömnak. Majdnem minden orvosság keserű, majdnem minden operáció fájdalmas.”

Itt látom a gyülekezetben festőművész barátomat, Tolnay Tibort, vagy ahogyan őt nevezik: „Várad szerelmesét” Ő is megerősítheti, hogy a festőművész a fénypontok kiemelésére néha sötét színeket fest a vászonra. Isten a bánat komor színeivel fokozza javainak fényét.

Megvallom őszintén, hogy amikor az igehirdetésre készültem és Isten ezt az igét adta elémbé, arra gondoltam, hogy ez a gyülekezet rég, vagy egyáltalán nem hallott még ilyen bús hangvétellű prédikációt. Mert a templomba járó ember sem igen szeret hallani a szenvedésről. Nem elég, hogy életem tele van magánnyal, nyomorúsággal, még itt a templomban is ugyanezekről halljak? De ha nem beszélünk róla, vajon akkor az azt jelenti, hogy megszűnik, nincsen? A templomba járó ember – joggal – evangéliumot,

vagyis örömmel akar hallani. De hiányozhat-e Isten bármely igéjéből az örömmel? Nem! Erre szolgál bizonyítékul a felolvasott zoltárrész is.

II.

A 22. zoltár egyéni panaszének. Egy „Miért?” vezeti be a panaszt. Ugyanez Jób kérdése is: Miért? Panasz ez, könyörgő jajkiáltás, de tiltakozás is. Az írástudók szerint Dávid írta, amikor fia fellázadt ellene, s akkor úgy gondolta, hogy ez annak a jele, hogy Isten elhagyta. Miként gyönyörűen fogalmazza meg ezt az érzést Reményik Sándor az *És a szívem is elhagyott engem* c. versében. Mások a zoltár sorai mögött Jeremiás kézírását látják, fáradt szívének dobogását hallják. Semmit sem befolyásol a lényegen az, hogy ki e zoltárnak a szerzője. Attól még a szenvedés szenvedés marad.

A zoltár Istennek két különböző magatartását szemlélteti. Egyfelől a jelenben rejtőzködik, másfelől megnyilatkozik régi idők szabadító tetteiben. Ha nem lett volna isteni kinyilatkoztatás, most nem volna sem zoltár, sem panasz. Csak a káosz csendje. Egyedül a ma megmutatózó és a népek között jelenvaló Isten rejtőzhet el. Arra tanít a zoltár, hogyan kell élnünk egy ilyen Isten előtt.

„A szenvedésben tanúsított magatartásunk deríti ki, hogy milyenek vagyunk valóban” –, hogy idézzem újra Spurgeon. Szenvadni lehet Istennel és Isten nélkül is. A legnagyobb szenvedő, Jób is letette életét Isten kezébe. Jakab apostol is azt tanácsolja: „Szenved-e valaki köztetek? Imádkozzék.” (Jak 5,13)

A következő példa még világosabbá teszi: „Amíg a kút vedre víz alatt van, aránylag könnyen húzható fel, de amint kihúzzuk a vízből, nehéz lesz. Így vagyunk a szenvedéssel is. Amíg Istenbe merül, könnyű elviselni, de Isten nélkül szinte elviselhetetlen teher lesz belőle” – mondja ugyancsak Spurgeon.

Luther Márton, amikor a zoltárokat tanulmányozta, egyszer három napig ki sem jött a szobájából. Amikor rátörték az ajtót és megnézték, hogy mit csinál, azt mondta: „Nem látjátok, hogy a 22. zoltárt tanulmányozom?” Be kell zárkózni, bele kell merülni, hogy megérthessük a szenvedés lényegét.

A zoltáros azt mondja: „Én Istenem!” Luther szerint: „A keresztyénség a személyes névmások vallása.” Nem azt mondja, hogy a „mi Istenünk”, vagy azt, hogy „atyáink Istene”, hanem az ÉN ISTENEM, aki mindenek ellenére az én Istenem marad. Személyes ügyemmé kell legyen a hit.

A mi életünkben is ott sorakoznak a *miért*-ek. A mai embernek, nekünk, akik most e templompadokban ülünk, van-e igényünk arra, hogy feltegyük Istennek az ilyen jellegű kérdéseinket? Van-e időnk kérdezni Istentől és választ keresni nála? Bajunkban panaszkodunk fűnek-fának, csak éppen Istennek nem mondjuk el, csak őt hagyjuk ki nyomorúságainkból. Sokszor érezzük úgy, hogy Isten valahol nagyon távol van tőlünk. Mint ahogyan az István a király c. rockopera egyik betétdalában halljuk – és itt a fiatalokat kívánom megszólítani:

„Oly távol vagy tőlem, és mégis közel,
Nem érhetlek téged, s nem érhetlek el.”

A mi kérdésünk csak ebben merül ki: „Én Istenem, én Istenem, miért hagytál el engemet?” Nem kellene megkérdeznünk önmagunktól: vajon én miért hagytalak el téged? Szükséges tehát önvizsgálatot tartanunk. Nemcsak azt kell kérdeznünk, miért hagytál el engemet, hanem azt is, én miért hagytalak el Téged, Uram.

A kétszeri megszólítás a Szentírásban a gyermeki bizalom jele. Az ilyen ember a szenvedésben is vallja: „te szent vagy, aki Izráel dicséretei között lakozol” Az ilyen

ember, ha keresztet kap, nem akarja lerázni vagy letagadni, hanem felveszi és hordozza. Amikor erre elszánja magát, már nem kell egyedül vinnie. VALAKI átveszi tőle és már AZ hordozza.

Egy misszionárius nehéz helyzetbe került. Egyik útján megfigyelte, hogy a bennszülöttek a sebes vizű hegyi folyón csak úgy tudtak átkelni, ha fejükön egy nehéz követ vittek. Megértette Isten hozzá intézett üzenetét és hálát adott minden nehézségért.

Hadd álljon itt egy olyan embernek a bizonyágtétele, aki azok közül való, akik az elmúlt évben állították össze az imahét igeprogramját.

Sokszor érezte úgy, hogy az élet igazságtalan vele szemben. Középiskolája végeztével édesapja hirtelen meghalt. Úgy gondolta, hogy ez tanulmányainak a végét is jelenti. De nem így történt. Nigériában főiskolába járhatott, majd Izraelben tovább tanulhatott. Ott kitört a háború és leállt az élet. Mielőtt kiálthatott volna: Én Istenem, én Istenem, miért hagytál el engemet, váratlanul egy ajtó nyílt meg előtte és Amerikában folytathatta tanulmányait, melynek befejezése után hazatért, s két év sem telt el és megválasztották egyháza nigériai püspökének. Sunday Mbang – hiszen róla van szó – így vall: „Meg vagyok győződve arról, hogy nem létezik olyan helyzet, melyet Isten ne tudna javunkra fordítani.”

Nem hallgathatom el, hogy árvaházi lányaim egyike, valamilyen alkalomból egy mágnessel ellátott, fémhez rögzíthető aranymondás-lapocskával lepett meg, mely ma is ott áll konyhánk gázkazánjának oldalán: „Isten amikor bezár egy ajtót, megnyit egy ablakot.”

III.

A 22. zsolttár egyike azoknak az Ószövetségből vett igéknek, melyre az Újszövetség a leggyakrabban utal. Központi szerepet játszik Jézus passiójában. És így érkezünk el a szenvedésből az evangéliumba. A legnagyobb elhagyatottságban Jézus ajkáról is elhangzott a kereszten ez a kiáltás, s mert Jézus idézte e szavakat a kereszten, így végső értelmet adott e zsolttárnak. Világossá válik az üzenet, hogy Izrael népe a kezdetektől fogva a megfeszített nép volt. Szemérembe nem volt hiábavaló. Helyettes szenvedés volt. Elveszhetett volna, de Jézus szenvedésében elnyerte hitelét.

Jézus hordozta helyettünk az Istentől való elhagyatottságot, hogy megmenthessen s helyreállítsa a mi megromlott közösségünket az Atyával, egymással, egyik vallási közösséget a másikkal. Akkor is bízunk kell benne, amikor sok szenvedésünkre, sebünkre nincs magyarázat. Elhagyatott lett, hogy társa lehessen minden elhagyatottnak. Az egyház – és benne minden felekezet – önértelmezésének a része, hogy osztozik tagjainak szenvedésében, sorsában. Jézus azokkal van, akik szenvednek. Ő a szenvedő Isten. A kérdés az, hogy tudom-e áldani az értem megsebzett kezeit akkor is, amikor engem sebez meg?

Kérjük Isten Szent Lelkét, hogy az ő válaszait tudjuk megérteni a mai időkben is. Bízunk Benne akkor is, amikor nem válaszol, vagy nem úgy válaszol, ahogyan mi szeretnénk. Legyen erős bennünk a hit, hogy Ő minden cselekedeteiben bölcs, szent és igaz. Ezért dicsőítsük nevét mindenkor! Ámen.

Jézus Krisztus követése

Alapige: Lukács 9,57–62
Bibliolvasás: János 10,22–30

I.

Jézus tanítványaival Samáriából Jeruzsálembe tart. Az úton valaki lelkesedve megszólítja Őt: „Követlek téged, Uram, valahová mégy!” Tulajdonképpen egy önjelentkező bontakozik ki az ige tükrében. Bátorsága, vakmerősége és elhatározása irigylésre méltó. Nem töpreng, nem tétovázik, hanem önfeláldozóan kész Jézus nyomába szegődni. Ugyanakkor arra is ösztönzést nyer, hogy a követés érdekében feladja munkáját, biztos megélhetését és féltett családját. Ilyen szempontból egy kedves, rokonszenves, megnyerő tanítványt ismerhetünk meg.

Csak hogy ez a névtelen fiatalember nem gondolta végig az egészet. Nincs egészen tisztában a követés lényegével, természetrajzával és nehézségeivel. Nem tudja, hogy Jézus tanítása szerint a követés két feltételt zár magába: az önmegtagadást és a keresztfelvételét.

Jézus ennek érdekében nem veregeti meg az Őt követni akaró ember vállát. Nem dicséri meg. Nem beszél róla elismerően. Inkább ridegen és elutasítóan szól hozzá: „A rókáknak barlangjuk van, és az égi madaraknak fészük; de az ember Fiának nincs fejté hová lehajtania.” Voltaképpen milyen üzenetet közvetít Jézus ez által? Azt, hogy az Ő követése nem könnyű. Nem leányálom. Nem kikapcsolódás az izmok és idegek szükségyszerű munkájából, hanem felettébb nehéz, veszélyes és egész embert igénylő vállalkozás. Jézus a természet világából vett képpel példázza mondanivalóját. A rókáknak, az égi madaraknak rendelt otthonuk van. Őket megillető szerény barlang és fészek. De az ember Fiának nincs hajléka, hozzáillő, lakható otthona, mert az Ő útja, sorsa kikerülhetetlenül a keresztfához vezet.

II.

A második embert maga Jézus szólítja meg és hívja el a szolgálatra. Emezt azonban nem villanyozza föl Krisztus buzdítása. Nem repdes az örömtől, és nem sorolja az elhívtást élete „gyöngy-eseményei” közé. Inkább konok feltételhez köti követését. Addig szeretne független maradni, ameddig öreg atyját elgondozza és végül tisztességesen eltemeti. Utána már semmi sem lesz fontosabb számára, mint Jézus követése. Emberi megítélés szerint teljesen szabályos és természetes az elhangzott kérdés. Az Ószövetség előírja az élő szülők tiszteletét, és a meghalt szülők tisztességes eltemetését. Ebből a szempontból az ötödik parancsolat félremagyarázhatatlan: „Tisztelt atyádat és anyádat, hogy hosszú ideig élj azon a földön, amelyet az Úr a te Istened ad te néked.” (2Móz 20,12) Thomas Mann bibliai témájú, hatalmas terjedelmű regényében, a *József és testvére*-ben csodálatosan ecseteli Jákób temetését, tizenkét fia kíséretében. A pogány népek is nagy gondot fordítottak halottaik eltemetésére. Gondoljunk itt a Szent István király előtti magyarság temetési ceremóniájára, mely szerint az elhunyt hősüket saját lovaikkal és harci eszközeikkel temették el.

Mindezek ellenére Krisztus hajlíthatatlan marad. Nem engedélyezi a temetést. Helyette Isten országának hirdetését sürgeti a másik tanítvány előtt. Isten országának eljö-

vételét hirdették a próféták. Ugyanezt prédikálta Keresztelő János is Júdea pusztájában. Jézus sem cselekedhetett másképp. Szolgálat, messiási fellépése kezdetén így tett bizonyosságot: „Térjetek meg, mert elközelgett a mennyeknek országa.” (Mt 4,17)

Nekünk, ma élő keresztyéneknek szintén a krisztusi evangéliumot kell hirdetnünk alkalmas és alkalmatlan időben egyaránt. Isten Igéjének világosságát nem rejthetjük véka alá, mert ahogy nagy költőnk mondja: „vétkesek közt cinkos, aki néma”. (Babits Mihály)

III.

A harmadik tanítvány, akárcsak az első, önszántából dönt Jézus mellett. De követését Ő is feltételhez köti. Szeretne elbúcsúzni családtagjaitól. Ez a kérés is természetesnek tűnik, akárcsak az előbbi. A Szentírás emberei is elbúcsúztak egymástól, ha hosszú útra készültek. Jelenünk családtagjai is élnek a bűcsúvétel áldott lehetőségével. Ki tudja, mit hoz a holnap? A bűcsúvétel hasznos és örömeket gerjesztő. Illés próféta nem csinált nagy ügyet abból, amikor Elizeus azt kérte tőle, hogy bűcsút vehessen házanépétől öreg szülei átölelése, megcsókolása által (1Kir 19,20). Elizeus bűcsúvétele rövid ideig tartott. Utána rögvést követte és szolgált Illés prófétát. Istennek szolgálni, de ugyanakkor a világot is kiszolgálni – ez a kettős lehetőség nem ismeretlen előttünk. De nem lehet engedelmeskedni Istennek, és ezzel párhuzamosan az emberek kedvét keresni.

Krisztus sokkal szigorúbb Illésnél. Ő az egész szívünket akarja. Fülünkbe cseng klasszikus jelszava: „Légy egészen az enyém!” Ő nem elégszik meg életünk és hitünk feldarabolt, pöttömnyi halmazával. Ő önzetlen szívvel-lelket követel. Ezért mondja a harmadik tanítványnak és nekünk: „Valaki az eke szarvára veti kezét, és hátra tekint, nem alkalmas az Isten országára.” (Lk 9,62)

A szántóvető ember tudja, hogy a szántás komoly, időigényes munka. Művelése közben nem szabad csevegni, báméskozni, szórakozottnak lenni. Mert ilyen esetben nem az ékes rend, hanem a silányság fogja uralni a barázdákat.

Isten örök szántásában is tündökölnie kell az ékességnek. Jaj nekünk, ha megfordulunk! Jaj nekünk, ha hátratekintünk! A láthatatlan kéz legott fölírja szívünk falára az elmarasztalhatatlan ígét: „Emlékezzetek Lót feleségére!” (Lk 17,32) Ámen.

Nagy Lajos*

Ha éhezik a te ellenséged

Alapige: Róma 12,20–21
Bibliaolvasás: Máté 5,38–42

A Rómaiakhoz írt levél tizenkettedik részének utolsó két versében fordul elő ez a szó először: „ellenség”. Gyülekezetünk többsége tudja azt, hogy ezt a fejezetet olvassuk már a hatodik vasárnapon. Akik ezeken az istentiszteleteken részt vettek, talán kételkedve hallgatják ezt a bejelentést, hiszen úgy emlékszünk, hogy a két utolsó istentiszteleten mintha már találkoztunk volna az ellenség szóval. Valóban testvéreim: az igehirdetők bizonyára teheték, hogy ezt a szót ne mondják ki, hiszen, amikor az igében azokról olvasunk, akik minket kergetnek, átkoznak, gyűlölnék, bosszúságot okoznak, akkor ha kimondtuk, ha nem, azt érezzük, hogy itt az ellenségről van szó. Most azonban maga

* Marosvásárhely–Gecse utcai lelkész 1974-ig.

az Ige szövege is ezt a szót használja, s így nekünk is most itt az alkalom, hogy erre a szóra irányítsuk a figyelmünket, s ez istentiszteleti órán az Ige üzenetét meghallgatva azt nézzük meg, hogy ennek a szónak van-e jelentősége a mi életünkben.

Nem ez az egyetlen hely a Szentírásban, ahol az ellenség szóval találkozunk. Nagyon gyakori mind az Ószövetségben, mind az Újszövetségben ez a kifejezés. Az Írás arról beszél, hogy Istennek, a teremtő és gondviselő Úrnak van ellensége. Ez az ellenség a Sátán. Az evangéliumokban, amíg olvassuk az Úr Jézus földi életét, mint sötét, fekete árny húzódik meg születésétől haláláig az ellenség gonosz indulata. Isten népének mind az Ó-, mind az Újszövetségben állandó harca volt és van a reá törő ellenséggel. Nemcsak az Úrnak, nemcsak a hozzá tartozó közösségnek volt és van dolga a sátáni ellenséggel, hanem az ember egyéni életében is – a Biblia is úgy mutatja – az ellenség meglevő fájó valóság. Az imént énekelt zsoltár is bizonyosság e mellett. „Oh, mily sokan vannak, akik háborgatnak engem, oh Istenem! Nagy sok ellenségim és sok gyűlölőim tusakodnak ellenem.” (MRÉ 3. ének) A mai textus ebben az értelemben beszél az ellenségről, amikor így mondja: „a te ellenséged”. Ennek a szónak fájó éle valóban csak akkor érezhető igazán, amikor ilyen személyes viszonyban érezzük e szót, mint az élet valóságára való utalást: a te ellenséged. Valaki, vagy valakik neked ellenségeid, és te is valakinek ellensége lehetsz. Ma, amikor az Ige tükrébe nézünk, ezt kell megfigyelnünk. Kezdjük talán a nehezebbel. Gondoljunk arra, hogy vannak-e embertársaim között olyanok, akik úgy gondolnak reám, úgy néznek engem, mint ellenségüket? Vagy mérlegeljük magunkban, hogy vannak-e olyan emberek, akikkel szemben mosolygós az orcám, kedves a tekintetem, szavam sima, de az indulatok alapján ellenségeik iránta? Hányan lehetnek, akik minden alakoskodás ellenére is tudják rólad, hogy nem barát, nem jóakaró, hanem ellenség vagy? Szabad-e? Inkább számon tartjuk azokat, akiket mi nézünk ellenségünknek. Van ilyen? Sokakról tudsz, másokról pedig nem. Talán veled is úgy van, ahogy nem is olyan rég egyik testvérem mondotta: Nem is gondolod, hogy milyen sok ellenséged van. Nem is gondolod.

Mit mond az ige arról az ellenségről, akivel ilyen személyes a kapcsolatod, a te ellenségedről? Ezt írja: „Ha éhezik a te ellenséged..., ha szomjúhozik a te ellenséged.” Ezt a verset az apostol a több évszázaddal e levél megírása előtt már isteni ígének tisztelt Példabeszédek könyvéből idézi. Sok évszázaddal ezelőtt, évezredekkel előttünk az éhséget és szomjúságot úgy tekintették és úgy emlegették, mint a szükségben, bajban lételnek a legkifejezőbb formáját. Aki kint a fronton, vagy fogságban, vagy az ínséges években érezte az éhség tépő fájalmát és nem volt, amivel azt olthatta volna, vagy egyedül feküdt kicserepesedett ajakkal, képtelenül arra, hogy betegágyból felkeljen és egy korty italt igyék, és nem volt, aki azt odanyújtsa, az tudja igazán, hogy milyen gyötrelmes az, amikor éhezni vagy szomjazni. Ritka eset az ma, hogy akár baráttal, akár ellenséggel ez előforduljon. De más formában elkövetkezhetik olyan helyzet, amelyben komoly, nagy szükségbe kerül valaki. Anyagiakban kár éri, egészségében vagy családi helyzetében következhetik baj az életében. Mi történik, ha ez a bajba kerülő személy az ellenséged? Ha az ellenséged ellen indítanak vizsgálatot? Ha az ellenségedet börtönbe zárják? Ha komoly beteg lesz? Mit teszel ilyenkor? Mit mondasz magadban? Hogy nyilatkozol meghitt körben az ilyen esetről? Hányszor hangzik ilyen esetben a káröröm szava: Úgy kell neki! Vagy magát kegyesnek ismerő ember talán éppen a Római levél megelőző verseire gondolva, ahol ez áll: „Én, megfizetek, ezt mondja az Úr” – így nyilatkozik: „Utolérte az Úr keze!” Vajon ilyen esetben ez az igaz, keresztyén magatartás? Nem az Újszövetségben, hanem az Ószövetségben, a Példabeszédek könyvében ezt olvassuk: „Mikor elesik a te ellenséged, ne örülj!” Az Ószövetségnek ugyanezt a könyvét idézve továbbmegy az apostol és azt mondja: „Ha éhezik a ellenséged, adj ennie; ha

szomjuhozik, adj innia.” Tevőlegesen jószággal kell viszonyulni az ellenség nyomorúságához. Mert ha semmit nem teszel, sok esetben ez azonos azzal, hogy benne hagyod a bajban, vagy még mélyebbre lökőd a nyomorúságban.

Amikor néhány verssel előbb azt olvastuk, hogy az apostol azt hagyja meg a hívőknek, hogy áldják azokat, akik őket kergetik, áldják, és ne átkozzák, azt mondjuk, hogy az embertársainkhoz való viszonyulásunk első frontja a lélekben játszódik le, amikor vagy áldásra, vagy átkokra indít a lelkünk. Az érzést követi a szó és a tett. Ezen a fronton világos a tanítás: A szelídség és szeretet tetteivel kell viszonyulnunk embertársunkhoz, még ha az ellenségünk is. Talán tiltakozunk egy ilyen magatartás ellen, s azt mondjuk, hogy nem tudunk képmutatóskodni. Csak azt tesszük, amire a lelkünk visz. Felmerül valójában a kérdés, hogy akkor, amikor a természetünk az ellenkezőjét akarja, miért kíván tőlünk ilyen magatartást az apostol?

Hadd ismételjük legelőször a fejezet elején olvasottakat. Kérlek azért titeket Isten irgalmasságára – olvastuk. Nekünk ismételten arra az irgalomra kell gondolnunk, amelyben Istentől részünk volt, amikor minket, akik ellenségei voltunk Istennek, irgalmában részesített. Azután fel kell tekintenünk a mi Urunk Jézus Krisztusra, aki a mi örökkévaló példaképünk. Élete egészen a golgotai kereszttig nem ezt mutatja-e, hogy a bajban és nyomorúságban levő ellenséges indulatú emberrel jót tett? Az apostol azonban itt ennek a szelíd magatartásnak más indoklását adja, amikor ezt írja: „mert ha ezt míveled, eleven szemet gyűjtesz az ő fejére”. Ebből a különös megállapításból, hogy tisztán értsük meg az üzenetet, gondoljunk arra, hogy az emberi test milyen érzékenyen reagál a hőre. Milyen fájó az egészen kicsiny égési seb is. Itt pedig izzó parázsról van szó. Mint az izzó parázs, amelyet valakinek a fejére tesznek. Ezt bizonyára nem lehet észre nem venni. De nem szeretetlenség az, ha én valakinek olyan fájdalmat okozok, mintha izzó szemet tennék a fejére? Vajon azért javasolja ezt az apostol, hogy ezzel fájdalmat, bántást okozzunk embertársainknak? A jótett nem a bosszú eszköze, hanem olyan jel, amelyet észre kell vennünk, és amellyel embertársamat a gyűlölet és harag helyett a jószág és a tisztaság útján kell elindítanom. Ez a magatartás beletartozik abba a hadjáratba, amelyet az Úr Jézus a jószág győzelme érdekében indított el. Ha Jézus katonái vagyunk, akkor ha kétszínűségnek, ha gyávaságnak is minősítik az emberek magatartásunkat, azon az úton kell járnunk, amelyet itt az Ószövetséggel egybehangozva így ír le az apostol: „Ha éhezik a te ellenséged, adj ennie; ha szomjuhozik, adj innia; mert ha ezt míveled, eleven szemet gyűjtesz az ő fejére.”

Tiltakozóan talán azt mondd, testvérem, hogy megpróbáltad, és a jótettnek nem volt eredménye. Gyermekkoromban nagy csodálattal tekintettem azokra a kérges kezű földművesekre, akik az égő tűzhelyről talán azért, hogy cigarettára gyűjtsanak, szabad kézzel vették el az izzó szemet. Vannak, akiknek a lelke is ilyen kérges. Há egyszer nem veszi észre, második vagy harmadik alkalommal nyilvánvaló lesz. Ne feledd, hogy a gonosz ellen való harcban a jószág eszközével kell harcolnunk. A szakasz záró mondata összefoglalja az eddig mondottakat, és tág kaput tár elénk: „Ne győzetessél meg a gonosztól, hanem a gonoszt jóval győzd le!” Vagy mondjuk szabadabban, közelebb a mai nyelvhez: Ne engedd, hogy a gonosz győzzön feletted, hanem jóval győzd meg a gonoszt! Jóval – és így kövesd az Úr Jézust.

Valaki ennek az igének az elolvasásakor ebben a mélyre tekintő megállapításban foglalta össze az üzenetet: „A jót rosszal viszonzni ördögi dolog. A jót jóval viszonzni emberi, a rosszat viszont jóval viszonzni isteni dolog.”

Minket a mi megváltó Urunk erre az isteni magatartásra hív. Mindnyájunkat hív. Azokat is, akiket vádol a lelkiismeretük azért, hogy életük gyakorta ördögi volt: rosszal fizettünk egyik-másik embertársunknak. Azokat is, akik meg vagyunk elégedve, ha az

általános emberi magatartás szintjén mozogtunk, jóért jóval fizettünk, oda hív a maga követésére: jóval harcolni és győzni a gonosz felett.

Ne mondd, hogy ez hiábavaló! Jézusnak a győzelme, amelyet a Golgotán megmutatott, tulajdonképpen a gonoszság feletti győzelem. Ebben a győzelemben részeseim azok, akik engednek a jószág frontján vezető, a harc módját elénk táró Úr Jézusnak. Ámen.

Péter Miklós József

Kolozsvár

Siralom éneke

Alapige: Jeremiás siralmi 5,1–9.15–22

Az egyén és a közösség emlékezete sok fájdalmas dolgot őriz mindarról, ami velünk megese. A jeremiási fájdalom énekbe álmódója Istent kéri emlékezésre. Teszi a hívő ember elkeseredett kicsinyhitűségével. Vajon erre fordítja-e tekintetét Isten? Látja-e szenvedéseinket? S ha látja, hogyan lehetséges, hogy nem indul könyörületre népe iránt?

Nem akármilyen nép ajkán született meg a kétségbeesett panaszdal. Isten **választott** népéről, a szent **ígéret**ek birtokosairól, beváltott ígéretek haszonélvezőiről van szó. Éhséges és szomjúságos, tikkasztó és félelmetes pusztán azért vezetett Kánaán földjére, hogy a sivatag homokja helyett dús kalászt érlelő földjeinken, illatos gyümölcsfáink tövében érjen keserves kínhalál? Honfoglaló harcokban edzett, tatárjárást, mohácsi vészt, Nagymajtényt, Világost, századunk vesztett háborúit, orosz hadifogságot és Európa felét negyven évig szögesdrótokkal körülvevő lágerét mindig megújuló hittel kibíró, elszenvadó népünkre éppen most kellett kimondani a halálos ítéletet?

A halálos ítélet **mindig igazságtalan**. Embernek **sohasem áll jogában** halálra ítélni embertársát. Akkor sem, ha napjainkban egyre hangosabban követelik a „szemet szemért, fogat fogért” elvének újraérvényesítését. Babilonnak nincs joga halálra ítélni Jeruzsálem népét. A szerbek nem ítélik halálra az albánokat, horvátokat, bosnyákokat. Spanyolország törvényhozói nem ítélik halálra a baszkok, katalánok, galegók önkormányzatát. A finn parlament nem semmisítheti meg a svéd nyelvű egyetemet.

Csak a mi örökségünk „szállhatott idegenekre”, csak a mi „házaink” lehettek a „jövendőnyekéi”?

És mi vagyunk a „rendbontók”, „törvénytelenek”, „jogrendellenes cselszövők”, ha **visszaköveteljük**, amit tőlünk erőszakkal elvettek?! És mi vagyunk „rendbontók”, „törvénytelenek”, „jogrendellenesek”, ha meg akarjuk menteni azt, amit az egykori rablók hűségese tanítványai most akarnak elrabolni, lerombolni, eltüntetni? Legyen az kétségbeesetten szegényes maradéka az anyanyelvi oktatásnak – elraboltságotól felfalain **kívül**, megtűrtként és nem kívánatosként városainkban és falvainkban, amelyeket őseink építettek és szépítettek ezer éven át?! Vagy a Szent Mihály katedrális és Mátyás király lovas szobra Kolozsvár Főterén, mert nem hasonlít azokhoz az épületekhez, amelyeket a város mai többségi lakossága néhány éve otthagytott szülőfalujában, hogy engedelmessé eszköze lehessen az ördögien eltervezett etnikai tisztogatásnak?!

A halálos ítéletet meg szokták indokolni. Jogállamban, ahol független bíróságok működnek, erre különös gondot fordítanak. Ahol a törvények uralmát az erőszaké váltotta fel, ott az ítélet megmagyarázására nem a jogászok érveit használják, hanem a kenyérpótló hazugságokat. Az éhezéssel elhitetik, hogy nem azért képtelen megfizetni az ételt, mert központilag irányított rablógazdálkodás folyik, hanem azért, mert zsidók

vannak Németországban, vagy magyarok Romániában. A mi élettapasztalataink alapján nehéz megérteni a Síralmak könyvének ezt a panaszát: „Vizünket pénzért isszuk, tűzfánkat áron kapjuk”, hiszen ez ma már nálunk nem szokatlan, hanem természetes. Egy mai erdélyi Jeremiás próféta inkább azt panaszolná: megfizettetik velünk, méghozzá jó drágán azt a televíziót, amelynek műsora minket szid és átkoz a nap legnagyobb részében. Jeruzsálemnek, ha látnia is kellett, hogy más vallás főpapja vonul be saját szertartásait gyakorolni a megszállók között, legalább nem kellett azt hallania, hogy „eredeti hitére kell visszatéríteni az – erőszakkal áttértett – zsidóságot!”

Nincs még vége a keserű panaszénekeknek. A reménytelennek tűnő helyzetet minden oldalról körbejárja a kiváltó okokat kereső próféta. Elhibázott szövetségkötések („Egyiptomnak adtunk kezét, az asszíroknak, hogy jóllakjunk kenyérrel”), apáinknak a jövő távlatát semmibe vevő felelőtlensége. Csoda-e, ha „oda van a mi szívünk öröme”, ha „elesett a mi fejünknek koronája”?

Ősök bűnének megérdemelt büntetéseként sem volna csoda. De el kell mennünk nekünk is addig a határig, ahova a siralmas ének szerzője eljut. Semmi sem igazolhatja panaszunk jogosságát, semmi esélyünk Istennél meghallgatásra, semmi remény szabadulásra addig, amíg csupán az ellenség álnokságában, őseink hanyagságában keressük a hibát.

A prófétának van bátorsága eljutni a végsőikig. Ki meri mondani azt, ami a legnehezebb: „...jaj most nekünk, mert vétkeztünk! Ezért lett beteg a mi szívünk...”

Most már lehet. Most már szabad. Sírnak a megbántottak, megalázottak, kifosztottak könnyeivel. Sírnak a bűneik miatt őszintén bánkódók könnyeivel. Sírnak azoknak a könnyeivel, akik tudják, hogy boldogok a megvigasztalt sírók. Mert aki átérzi saját mulasztásainak, saját közömbösségének, saját önzésének terhét; aki teljes szívből meg tudja bánni, őszinte gyónásban Isten színe elé meri vinni saját vétkeit, az már tudja azt is: ott van a megbocsátó irgalom; ahol „örökké; nemzedékről nemzedékre megmarad” Isten kegyelmének királyi széke.

Egyiptom, Asszíria, Babilon, Róma – sem igazi régészek, sem a tudásukat alantas célokért prostituálók ásói, csákányai nem hozhatják felszínre többé örökre letűnt hatalmát. S a maguk ásta gödörbe hull rövidesen azoknak szappanbuborékból fújt dicsősége is, akik most akarnak minket emlékeinkkel együtt kiirtani.

Egy dologra van szükség, **erdélyi magyar pedagógus társaim!** Hívó és Istennek engedelmes nevelők tudásával hitre és engedelmességre nevelni gyermekeinket, hogy hitben, engedelmisségben és tudásban többre vigyék, mint mi: áldozatra, szolgálatra kész szívvel építők legyenek ott is, ahol más rombol, Isten országát, az Úr Jézus Krisztus békeességét építsék ebben a háborgó világban! Ámen.

(Elhangzott Csíksomlyón, 1994. július 17-én a Bolyai Nyári Akadémia megnyitása alkalmával.)

Lectio continua

Tordai Tünde

Marosvásárhely–Kövesdomb

Istenben elrejtett élet

Alapige: Jób 1,1

Bibliaviasás: 1János 1,1–2,2

Kedves testvéreim! Jób könyvét sokféleképpen ítélték meg az idők folyamán. Hol a legrégebbi, hol a legfiatalabb ószövetségi könyvnek tartották. Valószínűleg később keletkezett, mint a Példabeszédek könyve. Talán a fogság után foglalta írásba a Jóbról szóló hagyományt egy ismeretlen, nagy műveltségű szerző. A könyvben feldolgozott anyag azonban ósrégi. Ezékiel könyve 14. fejezetében, a 14. és 20. versben Jób neve Nóéval és Dániellel együtt kerül említésre. Ők igazak Isten előtt, akiknek lelke az ítélet-től megmenekül. Jób alakja tehát Izrael gondolkodásának a közkincese volt már Ezékiel korában.

Nem sokat tudunk magáról Jóbról, mint személyről sem, hisz nem is a történeti és földrajzi adatok a fontosak az ő történetében, hanem az egyetemes emberi mondanivaló. Jób típus és példa, akinek a sorsában és tapasztalatában az ember a maga történetét ismerheti fel, bárhol vagy bármilyen korban éljen. A fájdalom, a szenvedés, a veszteség nem idegen egyetlen embertől sem. Életünk nehéz helyzeteiben gyakran felkiáltunk: „miért, meddig, miért van ez rajtam, van-e értelme az életnek, az istenfélelemnek?” Másrészt, olvashatjuk, Jób könyvében a Sátán így teszi fel a kérdést: „Avagy ok nélkül féli-e Jób az Istent?” Sokszor a számítás és az önzés beárnyékolja még istenfélelmünket is. Úgy gondoljuk, ha már féljük az Urat, nekünk ezért valami jár. Jób könyve bepillantást enged a kulisszák mögé, ahol az ember sorsa eldől. Nézzük meg együtt, mire tanít bennünket Isten Jób könyvén keresztül!

A felolvasott alapige Jób jellemét tárja elénk. Négy jelzőt olvasunk róla, s ez a négy jelző kifejezi Jób tökéletes vallási és erkölcsi jellemét. Az első jelző a **feddhetetlen**. A héber nyelv ezt a *tám*, *támim* szavakkal fejezi ki, amit úgy is lehet fordítani: teljes, *kész-szen van*, *tökéletes*. Mielőtt a zsidó ember bemutatja áldozatát az Úrnak, a papok megvizsgálták az áldozati állatot, hogy az tökéletes, fogyatkozás nélkül való legyen. Ép, hím és tökéletes – olvassuk nagyon sok helyen az Ószövetségben –, ilyennek kellett lenni annak az áldozati állatnak, amit Isten kedvelt. Ezekben az esetekben a héber nyelv mindig a *támim* kifejezést használja. Ez a kifejezés azonban gyakran emberekre vonatkozik. Nóéról például azt olvassuk, hogy: „igaz és tökéletes férfiú volt a vele egykorúak között, Istennel járt...”, Ábrahámnak maga az Úr köti a lelkére: „járj énelöttem és légy tökéletes...” Az említett példákából is világos, hogy tökéletes, feddhetetlen csak az lehet, aki Isten előtt jár, aki Istennel jár. Élete az Úr előtt zajló élet. Az ilyen életben gyönyörködik az Úr. Kedveli az Úr az ilyeneket. A feddhetetlen, tökéletes ember szíve osztatlanul az Úré, megbízható és tökéletes a beszéde is. Semmi nem állhat közé és Isten közé. Hűsége töretlen. Őrizkedik a büntőtől, mely elszakíthatja őt Istentől.

Nos, ilyen ember volt Jób: feddhetetlen és tökéletes a szó bibliai értelmében. Nyilván, ez nem azt jelenti, hogy Jób büntetlen lett volna. Hiszen Jób maga is beismeri, hogy nem mentes az emberi természetre jellemző büntőtől. Nem volt Jób büntetlen, de nem járt görbe utakon, nem jellemezte a csalafintaság, sem pedig a képmutatás. Ő erősen ragaszkodott Istenéhez. Máté evangéliumának 5. fejezetében ezt olvassuk: „Legyetek

azért ti tökéletesek, amiképpen a ti mennyei Atyátok tökéletes...” Íme, testvéreim, Istennek ma is ez az igénye és elvárása velünk szemben, hogy tökéletesen éljünk. Beszédünkben, cselekedeteinkben, szeretetünkben törekedjünk egyaránt tökéletességre, teljességre, mert csak így lehetünk kedvesek Isten előtt.

A következő jelző, amely Jóbót illeti, hogy **igaz** volt. Ezt a héberben a *jásár* szó fejezi ki. Ez a jelző is az Isten iránti hűsége mutat. Nyilván, abszolút értelemben nincs igaz ember. Erről beszél Pál a Rómabeliekhez írott levél 3. fejezetében: „...nincsen csak egy igaz is; Nincs aki megértse, nincs, aki keresse az Istent. Mindnyájan elhajlottak, egyetemben haszontalanokká lettek; nincs, aki jót cselekedjék, nincsen csak egy is. Nyitott sír az ő torkuk, nyelvükkel álnokságok szólnak, áspiskígyó mérge van ajkaik alatt. Szájuk telve átkozódással és keserúséggel. Lábaik gyorsak a vérontásra. Útjaikon romlás és nyomorúság van...” – így áll előttünk a mindenkori ember természetrajza. Mégis, mind az Ószövetség, mind az Újszövetség beszél igaz emberekről, mint amilyen volt Nőé, Jób, Keresztelő János, Jézus földi szülei, Kornéliusz százados és még sokan mások. Hogyan lehetséges ez? Hogyan lehetséges, hogy egyfelől azt mondja az Írás, hogy nincsen egy igaz sem, másfelől felsorol embereket, akiket igazaknak nevez? Úgy, hogy ezek az emberek életüket az Istenben rejtették el, Istenben van az ő igazságuk. Csak Krisztus érdeméért van nekünk igazságunk. A Heidelbergi Káté 60. kérdése keresi a feleletet, hogy miképpen igazulhatok meg én, a bűnös ember, akiben igazság nincsen, miképpen válhatok igazzá Isten előtt. A felelet: „Egyedül csak a Jézus Krisztusban való igaz hit által, oly módon, hogy bár lelkiismeretem vádol, hogy Isten minden parancsolata ellen súlyosan vétkeztem, azok közül csak egyet is soha meg nem tartottam, sőt még mindig hajlandó vagyok minden gonoszra, mégis Isten, az én minden érdemem nélkül, egyedül az ő ingyen kegyelméből, nekem ajándékozza és tulajdonítja Krisztusnak minden elégtételét, igazságát és szentségét...” Isten igaznak nyilvánít engem hit által, Krisztus érdeméért. Jób is az ő hite miatt nyilvánított igaznak, mert elrejtette az ő életét Istenben. Jób maga is kimondja a 14. fejezetben: „Ki adhat tisztát a tisztátalanból? Senki.” – Senki, egyedül csak Isten.

Jób ezen felül **istenfélő** is volt. Tulajdonképpen ebből jön a következő jelző is, hogy tudniillik **gyűlölte a bűnt**, kerülte a rosszat. Egyensúly volt az ő életében. Ismerte és szerette Istent, a hatalmasat, a teremtőt, az igazságos és szent Istent, s helyesen látta önmagát is az Istentől való függés viszonylatában. Ezért van az, hogy törekedett feddhetetlenségre, teljességre, Isten szerinti életre, s irtózott a bűntől. Mert aki nem irtózik a bűntől, az nem igazán istenfélő ember. A hétköznapi életben is, ha valakit szeretünk, annak még a gondolatát is szeretnénk kitalálni és mindenben a kedvére tenni. Ha igazán szeretjük Istent, akkor az ő gondolatai után is áhítozunk, és szeretnénk betölteni tőlünk telhetőleg azt. Mivel pedig tudjuk, hogy Isten gyűlöli a bűnt, azt nekünk is gyűlölnünk és kerülnünk kell. Nem tűrhetjük el a bűnt sem a magunk, sem a családunk, sem környezetünk életében. Ki kell mondanunk, és nevén kell neveznünk azt, hisz gyilkosok közt cinkos, aki néma – mondja a költő. Az a tény, hogy Jób bünyűlő volt, érzékelteti, hogy neki is volt számtalan alkalmja a bűnre. A világon nincs is olyan dolog, amely ne válhatna kísértéssé az ember életében. De nem minden kísértésből lesz bűn. A kísértésnek ellen lehet állni. A kísértésből biztosan akkor lesz bűn, ha az ember dédelgeti, melengeti, forgatja gondolatában, kiskaput keres neki, engedi, hogy naggyá nőjön életében. Jób nem engedett a kísértéseknek, állhatatosan ragaszkodott a jóhoz. A 31. fejezetet olvasva, azokat a területeket láthatjuk, amelyek a Kísértő megannyi csapdáját rejthették Jób számára. Jób azonban így vall e fejezetben: nem nézett más asszonyra, nem vetette meg a szolgálk igazát, a szegények kívánságát nem tagadta meg, az özvegy iránt irgalmas volt, az árvának nem nézte éhezését, a ruhátlant felruházta, nem emelt

kezet a védtelenre, nem kábította el az arany csillogása, nem bizta magát a gazdagságára, nem örült még az ellensége nyomorúságán sem, nem ugrált örömeiben. Ha baj érte, az ajkával sem vétkezett. A jövevény előtt ajtóját megnyitotta, vétkeit Isten előtt megvallotta. Sok kísértés áll e sorok mögött. A Kísértő számos csapdát állított Jóbnak. De ő állhatatos maradt!

Testvéreim, a mindenkori hívő ember sem lehet más, mint feddhetetlen, igaz, istenfélő, bűnt és rosszat kerülő. Nehéznek tűnik mindez a számunkra, de ki kell tartanunk az Úr mellett. A Sátán megannyi csapdát állít elénk is, hogy elbukjunk, de Isten maga erősít az ő Lelke által. Kérjük naponkénti imában Isten oltalmát, védelmét életünkre, hisz nem kevesebb, mint az örök életünk függ attól, hogy meg tudunk-e állni a hitben. Egyszer majd felénk is elhangzik a felszólítás: „Sáfár, adj számot a te sáfárságodról!” Éppen ezért, „kitartással fussuk meg az előttünk levő küzdőteret, nézván a hitnek fejelmére és bevégezőjére, Jézusra”, aki maga mondotta: „Aki mindvégig állhatatos marad, az üdvözüül.” Ámen.

Hálaadó élet

Alapige: Jób 1,2–5
Bibliailvasás: Zsoltárok 1

Kedves testvéreim! A múlt vasárnap a Jób 1,1 vers alapján szólt hozzánk Isten. Jób jellemét tárta elénk az első vers, tudniillik, hogy: feddhetetlen (azaz tökéletes), igaz, istenfélő és bűnt gyűlölő volt. Megérthettük azt, hogy ezek a jelzők nem jelentik, hogy Jób büntelen lett volna. A könyv további részeiben ő maga is beszél arról, hogy van bűne, vétke Isten előtt. Ezek a jelzők viszont arra utalnak, hogy Jób bűnei ellenére is ragaszkodott Istenéhez, hűséges maradt Urához, életét Istenben rejtette el, alázattal és bűnbánattal közeledett mindenkor Istenhez.

A felolvasott ige Jób családi állapotát, csodálatos gazdagságát tárja elénk. Ha megfigyeljük a felsorolást, többnyire a hármas és a hetes szám, illetve azok többszörösei fordulnak elő a mesés vagyonszám felsorolása rendjén, mindez pedig a teljességre utal. Isten teljesen, tökéletesen megáldotta gyermekét. Az ószövetségi áldásformulákban mindig benne van a föld, az utód és a tisztesség ígérete. Ez látható az Ábrahámnak vagy Jákóbnak adott ígéretekben is. Itt is ezt látjuk: föld, utód, tisztesség. Mindene megvolt Jóbnak, amit ember kívánhat. Úgy áll előttünk, mint egy mesés vagyonnal bíró keleti sejk, akit talán kortársai irigykedve néztek. Megtapasztalhatta azt, amit a **23. Zsoltárunk** így fejez ki: „az Úr az én pásztorom, nem szűkölködöm. Fűves legelőkön nyugtat engem és csendes vizekhez terelget engem. Lelkemet megvidámítja, az igazság ösvényein vezet engem...”

I. Isten gazdag ajándéka, a kegyelem és az áldás volt ez a csodálatos gazdagság Jób életében. Szó sincs arról, hogy ő ezért fizetett volna, vagy mindezt kiérdemelte volna feddhetetlenségével, igazságával, istenfélelmével és bűn-gyűlöletével. Mindezek kedvessé tették őt Isten előtt, de ez a mérhetetlen gazdagság akkor is kegyelem és meg nem érdemelt ajándék. Isten sokkal inkább megáldotta Jóbot, mint remélte volna.

Testvéreim, akkor, amikor a világra jöttünk, még semmit sem tettünk, amivel úgy mond kiérdemeltük volna Isten ajándékait, s mégis Isten már akkor gazdagon megáldott bennünket. Megáldott a szerető szívek közösségével (ez a legnagyobb ajándék e földi létben!), testi épiséggel, egészséggel. Érdemen felül cselekszik velünk a mi Istenünk. Még a legkegyesebb emberek sem tudják kiérdemelni, megfizetni az ő ajándékait. De mindez csak földi kincs. Ezen felül van az a jutalom és örökség, amit Isten elkészített és

kilátásba helyezett számunkra. Nagyon sok keresztyén ember zúgolódik, ha úgy érzi, hogy Isten egy s más ajándékot megvont az életéből, ami szerinte neki kijárt volna. Még ilyen kételkedő kérdések is elhangzanak : „vajon érdemes hinni, bízni Istenben? Hiszen, íme, beteg vagyok, elhagyatott vagyok, gyöngé vagyok, nincs pénzem, stb.” Közben pedig, nem is vesszük észre, hogy csak a kézzel fogható, evilági dolgokra tekintünk, pedig a jutalom számunkra is fenn van tartva. Isten őrizi a jutalmat a mi számunkra, minket pedig a jutalom számára. Amiket itt a földi életben elveszünk, az csak előleg. Az igazi örökség: az üdvösség, az örök élet, amely hit által, Krisztus érdeméért a miénk lehet.

A Zsidókhoz írott levél 11. fejezetében olvassuk, hogy Mózes odahagyta Egyiptomot, mert Egyiptom kincseinél nagyobb gazdagságnak tartotta a Krisztus gyalázatát, mert a megjutalmazásra tekintett. Világos különbségtétel van itt is a földi, evilági gazdagság, s az eljövendő jutalom között. Az **1Péter 1,3–5-ben** pedig ez áll: „...Isten újonnan szült minket élő reménységre Jézus Krisztusnak a halálból való feltámadása által. Romolhatatlan, szeplőtelen, hervadhatatlan örökségre, amely a mennyekben van fenn tartva a számunkra. Akiket Isten hatalma őriz hit által az üdvösségre, amely készen van, hogy az utolsó időben nyilvánvalóvá legyen...”

Tehát a földi kincs csak előleg. Ezért ne szomorodjunk el, ha azt látjuk, hogy az istenfélők sokszor szükségét látják, az istentelenek pedig dúskálnak minden földi jóban. A mi örökségünk romolhatatlan, szeplőtelen, hervadhatatlan, ezt nem veheti el tőlünk senki. Jézus a boldogmondások rendjén azt mondja: „Boldogok vagytok, ha szidalmaznak és háborgatnak titeket és minden gonosz hazugságot mondanak ellenetek énérettem. Örüljetek és örvendeztetek, mert a ti jutalmatok bőséges a mennyekben...” (Mt 5,11–12) Ma hálát adtunk a mindennapi kenyérért, Isten gazdag áldásaiért, amellyel elárasztja a mi életünket. Ne feledjünk el hálát adni Krisztusért is, aki megszerezte mindezt a hervadhatatlan örökséget a számunkra, s ahogy Pál apostol mondja a Filippi 3,14-ben: „célegyenest igyekezzünk elhívásunk jutalmára...”

II. Az ígénkből az is kiderült, hogy Jób hálaadó életet élt. Nemcsak magáért, hanem övéért is könyörgött az Úrhoz. Jób személyéről nem sokat tudunk, sem a korról, amikor élt. Valószínűleg, hogy a Jóbról szóló hagyományt egy fogság utáni, nagy műveltségű szerző foglalta írásba. Az a tény azonban, hogy itt Jób maga mutatta be az áldozatot, arra enged következtetni, hogy a pátriárkák korában játszódhatott le mindez, amikor még nem volt külön papság. A családfő tulajdonképpen papja is volt az övéinek. Jób is családfő és pap volt egy személyben az ő családja számára. Fiai és leányai eljárak egymáshoz vendégségbe. Ez még önmagában véve nem bűn, Jézus is részt vett a kánai menyegzőn. Jób azonban jól tudta, hogy a Kísértő nem alszik, s ilyenkor sok-sok lehetőséget kínál a bűnre. Ő maga nem volt ott gyermekeivel a mulatságon, nem tudhatta, hogy pontosan mi is történt ott, de még a feltételezett, esetleges vétiket is Isten elé vitte.

Milyen jó lenne, testvéreim, ha ilyen mély és őszinte ragaszkodás lenne bennünk is Isten iránt, ha mindenkor ilyen bűnbánat lenne a mi bensőnkben, s ha ilyen felelősségérzettel tudnánk viseltetni a reánk bízottak iránt. Ehelyett, mi sokszor a nyilvánvaló és megtörtént bűnt is szeretnénk kisebbíteni, eltusolni, nemhogy olyasmit vegyünk magunkra, ami esetleg meg sem történt, vagy nem is közvetlenül a mi vétünk. Jób példát mutat minden keresztyén ember és minden keresztyén szülő számára, hogyan kell megállni Isten előtt. Az ószövetségi istentiszteletnek központi része volt az áldozás. Az Úr Jézus áldozata mindezt eltörölte, mert Jézus áldozata tökéletes, elégséges. Ezt nem lehet, nem is kell megismételni soha többé. Nekünk nem állatokot kell áldoznunk az Úrnak, hanem önmagunkat kell neki szentelnünk, úgy, ahogyan a **Római levél 12.** fejezetében olvassuk: „szánjátok oda a ti testeteket élő, szent és Istennek kedves áldozatul,

mint a ti okos istentiszteleteteket. És ne szabjátok magatokat e világhoz, hanem változatok el a ti elmétek megújulása által, hogy megvizsgáljátok, mi az Istennek jó, kedves és tökéletes akarata.” A gyermekeinkért szintén felelősséggel tartozunk. Nem áldozatot kell bemutatnunk, de szüntelenül imádkoznunk kell értük. Hálát kell adnunk értük, s imádkoznunk kell bűneik bocsánatáért is. Ezzel szemben, melyik az a szülő, aki így gondolkodik gyermekeivel kapcsolatban: „hátha vétkeztek az én fiaim és gonoszt gondoltak az Isten ellen az ő szívükben...” – nosza, könyörgjünk értük, folyamodjunk a kegyelem királyi székéhez. A legtöbb szülő talán imádkozik azért, hogy Isten óvja meg az ő gyermekét minden rossztól, vigyázzon rá, adjon neki jó előmenetelt. De vajon bűnbocsánatért is könyörgünk? Ki az közülünk, aki gondol arra, hogy: talán a Sátánnak igen jó alkalmat szolgáltatottam, hogy a szememet, a számat, a fületem, a kezemet a bűnre csábítsa, nosza, imádkozom kegyelemért, bűnbocsánatért. Bárcsak megtennék mindannyian!

III. Jób a gyakorlati kegyességből ad leckét a mi számunkra. Az ő feddhetetlensége, igazsága, istenfélelme, büngyűlölete ilyen gyakorlati dolgokban mutatkozott meg a mindennapi életben, a hétköznapiakban. Nem is igazi istenfélelem, nem is igazi kegyesség az, amely így meg nem mutatkozik a mindennapi életben. Jób, ahogyan az 5. versben olvassuk, minden napon így cselekedett. Nem volt nap, amikor ne így állt volna meg Isten előtt. Ez is szemlélteti azt, hogy Jób kegyessége nem volt képmutatás. Mert képmutató módon csak ideig-óráig lehet így élni. Egyszer csak kiesik az ember az így magára öltött szerepből. Jóbnál mindez nem képmutatás volt, hanem életelv, életstílus, igazi kegyesség. Az Ige arra int bennünket is, hogy tartsunk e mai napon önvizsgálatot. Nézzük meg, hogy ott találjuk-e ezt a három dolgot az életünkben, amiről az ige beszél: 1. Vajon az eljövendő jutalomra tekintünk-e, vagy csak ami földi, evilági, kézzel fogható, csak az létezik a számunkra? 2. Van-e bűnismeretünk és őszinte, igaz bűnbánat a mi szívünkben? Milyen felelősséget hordozunk a hittestvérek, a felebarát, a családunk tagjai, a gyermekeink iránt? 3. Milyen a mi hitünk: csak vasárnapi, csak ünnepnap, vagy meglátszik a hétköznapiakban is, mert éljük is azt, amit vallunk? Engedjük, hogy Isten Lelke megvizsgáljon, újjászüljön bennünket. Ámen.

A Vádoló előtt

Alapige: Jób 1,6–12

Bibliavizsgálás: Ézsaiás 55,6–13

Kedves testvéreim! A felolvasott ige egy mennyei jelenetet tár elénk. Az egész Jób könyve mondanivalójának itt találjuk a kulcsát. Bepillantást nyerünk a kulisszák mögé. Már a 6. vers is sok gondot, fejtörést okoz a mindenkor igeolvasónak. Ilyen kérdések merülnek fel, hogy kik az istenfiaik, akikről itt szó esik, mit keres a Sátán a mennyei udvartartásban... Lássuk először, hogy milyen megoldást kínál a Szentírás egésze ezekre a kérdésekre.

Az istenfiaik tulajdonképpen mennyei lények, Isten udvartartásának részei, akik Istent dicsőítik. Egyes írásmagyarázók az angyalokkal azonosítják őket. **Jób könyve 38,7**-ben azt olvassuk, hogy ezek a mennyei lények a föld teremtésekor már megvoltak, s juttattak Isten teremtő munkáján. Az is nyilvánvaló azonban, hogy ezek az Isten köréhez tartozó lények az Úrhoz képest alárendelt szerepet játszanak. A **89. zsoltár 7.** verse ezt mondja: „Mert a felhőkben kicsoda hasonlatos az Úrhoz, s ki olyan, mint az Úr az istenek fiai között?” Istent imádni és tisztelni tartoznak ezek is, sőt, amennyiben vétkeznek Isten ellen, meghalnak, mint a közemberek, ahogyan azt a **82. zsoltár**ban olvashatjuk.

I. A felolvasott ige szerint az Úr a trónján ül, s előtte szabályos időközökben megjelennek az *Istennek fia*i, hogy jelentést tegyenek neki. Közöttük van a Sátán is, akit Isten a többi mennyei lényvel együtt ellenőrzése alatt tart. Már a Sátán első mondata is nagyon nagy dolgot árul el nekünk. Azt kérdezi az Úr tőle: „...honnét jössz?” A Sátán válasza pedig ez: „Körükerültem és át meg átjártam a földet.” Döbbenetes, testvéreim, hogy ezt mi nem vesszük komolyan. Nem vesszük komolyan azt, hogy a Kísértő közöttünk van, zsákmányra les, keresi az alkalmat, hogy elejtsen bennünket. A **János evangéliuma 8.** fejezete ezt mondja róla: „...emberölő volt kezdettől fogva és nem állott meg az igazságban, mert nincsen ő benne igazság. Mikor hazugságot szól, a sajátjából szól, mert hazug és hazugság atyja...” Még az Úr Jézust is vissza akarja tartani az Isten által rendelt útvjáról, a tanítványokat belülről veszi rá a tagadásra és árusításra, kiragadja az emberi szívekbe vetett igemagvakat, s folytathatnánk, hogy mennyi kárt okoz egyéni, családi és közösségi életünkben egyaránt. Akik nem ismerik az Urat, azok mind az ő hatalma alatt vannak. A 2Korinthus 11-ben az áll, hogy a siker érdekében a Sátán a „világosság angyalának” tudja álcázni magát, ezért ér el olyan nagy sikereket a földön. Igaz ugyan, hogy az Úr Jézus megjelenésével a Sátán hatalma csökkent. Jézus maga mondja: „Látám a Sátánt, mint a villámlást lehullani az égből.” (Lk 10,18) Igen, ledobott a földre, nincs már helye a mennyei udvartartásban, Jézus legyőzte. De még itt van a földön. A végső megsemmisüléséről csak a Jelenések könyve 20. fejezetében olvasunk, hogy a Sátán ezer évre megkötöztetik, s a kénkö és tűz tavába vettetik. S noha mindez megíratott, mi nem vesszük elég komolyan, hogy itt van a szétdobáló, a kísértő, a vádoló, és prédára les. Nem töretlen ugyan már a hatalma, hisz Jézus azért jött, hogy „az ördög munkáit lerontsa”. Korlátozott a hatalma, de itt van. Vele szemben csak úgy van esélyünk, ha az Úr Jézushoz kapcsoljuk életünket. Az első figyelmeztetése tehát az igénknek: Vigyázzunk, vegyük komolyan a Sátán létezését, jelenlétét, mert különben elveszünk.

II. A Sátán vádolja Jóbot. Már maga a sátán főnév is azt jelenti: vádoló, rágalmazó. Itt láthatjuk, hogy a Sátán nevéhez híven cselekszik. Jób kegyességét, mint tény, nem tudja letagadni, ezért kegyességének őszinteségét kérdőjelezi meg: „Avagy ok nélkül féli-e Jób az Istent? Nem te vetted-e körül őt magát, házát és mindenét, amije van?”

Itt a héber *szúk* ige áll, ami szó szerint azt jelenti: kerítéssel körülvenni. A kifejezésben az van benne, hogy Isten mintegy kerítéssel körülveszi, óvja, védi övét, azokkal akarata nélkül semmi nem történhet. A Sátán tehát ezzel azt mondja: Jób kegyességének megvan a magyarázata, megéri neki a dolog, hiszen Isten körülvette, megáldotta őt, házát és mindenét, amije van. A Sátán szemében Jób kegyessége csak üzlet. Szerinte nincs önzetlen istenfélelem a földön. Nincs olyan ember, aki Istent önmagáért szeretné, s nem a tőle kapott vagy remélt anyagi vagy lelki áldásokért.

Vádol a Sátán: ha **Zakariás könyvének 3.** fejezetét olvassuk, láthatjuk, hogy ott is vádol a Sátán. Ott Jósua főpapot vádolja, ugyanis a főpapnak szennyes a ruhája, nem felel meg a zsidó tisztasági előírásoknak. Így nem szolgálhatja Istent. Alkalmatlan a szolgálatra. Ugyanígy vádol bennünket is a Sátán nagyon sokszor. Ezek a mennyei jelenetek sokszor éppen velünk kapcsolatban játszódhatnak. Az a döbbenetes, hogy a Sátán vádjainak legtöbbször van valóságalapja. Sokszor van az, hogy távol van a szívünk Istentől, képmutatók, szeretetlenek, irgalmatlanok, farizeusok vagyunk. Van mivel vádoljon bennünket a Sátán. Sokszor merő számítás és üzlet az istenfélelmünk, vagy betanult emberi parancsokat. Szennyes a lelki ruhánk, mert nem engedjük, hogy Jézus megmosson. A legtöbb ember esetében sikeres lenne a Sátánnak ez a számítása, ami Jóbnaál nem vált be. Az emberek többsége a bajban, nyomorúságban nem Istent keresi. Inkább átkozza Istent. Csak az igazán hívő emberek azok, akik a jólétben is tudnak hálásak maradni, a nyomorúságban pedig még inkább Istenbe kapaszkodnak és várják az ő szabadítását.

Van valóságalapja a Sátán vádjának, s tudjátok, mégis miért és miként menekülhetünk meg? Mert „...van Szószólónk az Atyánál, az igaz Jézus Krisztus. És Ő engesztelő áldozat a mi vétkeinkért, de nemcsak a mieinkért, hanem az egész világért is.” (1Jn 2,1–2). A Sátán szüntelen vádol. Ma is ezt teszi. De Jézus szüntelen könyörög és közbenjár érettünk. A Sátán bele tud kapaszkodni könnyen a mi életünkbe, mert mindig talál ott valamit, ami az övé, talál fogódzót. Jézus azonban azt mondja önmagáról: „Jön a világ fejedelme és énbennem nincsen semmije.” (Jn 14,30) Nincs Jézusban egyetlen érzés, gondolat vagy indulat, amit a Sátán a magáénak mondhatna, amibe bekapaszkodhatna. Benne nem tudja megvetni a lábát, s ha mi Krisztushoz kapcsoljuk egész életünk folyását, akkor bennünk sem. Csak így menekülhetünk meg, nincs más esélyünk a vádolóval szemben.

III. Végül a 11–12. versekben azt látjuk, hogy a Sátán kikéri Jóbot. Itt érthetjük meg az igaz ember szenvedésének problémáját. Megérthetjük, hogy a szenvedés nemcsak a bűn büntetése lehet, hanem olykor a hit próbája, s csak aki mindvégig állhatatos marad, az üdvözl. Megérthetjük, hogy csodálatos módon, az sincs Isten akaratán kívül, ami Isten akarata ellen van. A nyomorúság a Gonosztól származik, de Isten ezt valamiért megengedi.

Mi gyakran nem értjük, miért enged meg ezt vagy azt Isten. Ez azért van, mert mi a szőnyegnek csak a fonákját látjuk, nem látjuk (Jób sem látta), hogy mi van a kulisszák mögött. Abban azonban megnyugodhatunk, amivel Pál apostol vigasztalja a római gyülekezetet: „...sem halál, sem élet, sem angyalok, sem fejedelemségek, sem hatalmasságok, sem jelenvalók, sem következendők, sem magasság, sem mélység, sem semmi más teremtmény nem szakaszthat el minket az Istennek szerelmétől, mely vagy a mi Urunk Jézus Krisztusban.” (Róm 8,38–39) Az Isten iránti töretlen hitre és bizalomra int bennünket az ige, arra, hogy elhiggyük: „akik az Istent szeretik, azoknak minden javukra van...” A szenvedések közepette is hittel bízzuk rá életünket az Úrra, mert igazak, jók, bölcsék az Ő útjai, tervei és gondolatai.

Végül van még egy igen-igen fontos gondolat az igében. Isten átengedi szolgáját, Jóbot a Sátánnak, de a szálakat mégis Ő tartja a kezében. Így a Sátán, noha rosszat akar, mégis a jót munkálja. Másrészt azt is láthatjuk, hogy a Sátán nem kapja meg a Jób élete fölötti hatalmat. Azt mondja az Úr: „Ímé mindazt, amije van, kezedbe adom, csak ő magára (azaz az életére) ne nyújtsd ki kezedet.” (Jób 1,12) Az életünk ugyanis Isten kezében van, mégpedig nemcsak evilági, hanem örök életünk is. Ez adhat nekünk erőt még a legreménytelenebb helyzetekben is: életünk fonala, ideje Isten kezében van. Adja Isten, hogy ebben a biztos tudatban tudjuk elhordozni hittel, reménységgel életünk terheit. Mindezekben Jób helytállása példaértékű a számunkra. Engedjük, hogy Isten tanítson ezen a mai igén keresztül is. Ámen.

Próbák tüzeiben

Alapige: Jób 1,13–22
Bibliaalvasás: Zsoltárok 71

Kedves testvéreim!

A felolvasott ígét megelőzően azt olvashattuk, hogy mi állt itt leírt drámai események háttérében. Nekünk, igeolvasóknak, megadatott, hogy megértsük az ok-okozati összefüggéseket, hisz az Úr Isten tanítani akar bennünket ezen az igén keresztül is. Ha van fülünk a hallásra, Isten kegyelméből megérthetjük a felénk áradó üzenetet is.

I. Jób a mennyei jelenet eseményeiből semmit nem láthatott. Felvirradt rá egy új nap, amely látszólag ugyanolyan volt, mint a többi. Békét, nyugalmat, boldogságot ígért. De hirtelen minden megváltozott. Jób csodálatos gazdagsága, szépen felépített élete egy csapásra összeomlott. Jöttek sorra az ő szolgálai és jelentették: a sabeusok elhajtották a mezőn munkálkodó ökröket és szamarakat, a szolgálakat megölték. Jön a következő szolga és jelenti, hogy az Istennek tüze megemésztette a juhnyáját és a szolgálakat egyaránt, a káldeusok a tevéket hajtották el és a szolgálakat megölték. Végül jön a legrettenetesebb csapás, az utolsó szolga Jób gyermekeinek halálhíréről számol be. Odalett tehát Jóbnak mindene.

Ma a fejlett nyugati országokban, de nálunk is, már nem ökrökben, szamarakban, tevékben mérik a gazdagságot, hanem pénzben, valutában, aranyban, drágakőben, házakban, autókban. De képzeljük el, hogy ez éppen olyan, mintha ma egy dúsgazdag ember arról értesülne: minden bank, ahová a pénzét letétbe helyezte, bebukott, a riasztóberendezések nem váltak be, mert minden házát, villáját feltörték, autóit ellopták, s mindezt egyetlen nap alatt. Érezzük azt, hogy itt bizony halmozottan van jelen a nyomorúság. A mindennapi életben alig-alig fordul elő, hogy így egyik pillanatról a másikra mindent elveszítsünk. Legfeljebb egymás után, fokozatosan veszítünk el dolgokat. Háború, terrorcselekmény, természeti katasztrófa kell ahhoz, hogy ilyen méretű tragédia szakadjon reánk. Azért van ez, testvéreim, mert Isten nem próbál bennünket erőn felül. Egy ilyen veszteséget, mint a Jóbé, talán el sem tudnánk hordozni. Isten csak olyan mértékben próbál bennünket, amilyen mértékben elviselhetjük azt. Ebben is a mennyei Atya végtelen szeretetét kell meglátnunk. Másrészt pedig, türelmes az Úr, időt hagy nekünk a megtérésre. Lehetőséget kapunk arra, hogy egy-egy veszteség után az Istenhez forduljunk, s nála keressünk menedéket.

II. Jóbra egyszerre szakadt mindez a szerencsétlenség. Ha eddig áldottnak tartották a kortársai, most bizonyára átkozottnak tekintik. Hogyan is bírta mindezt elhordozni? Nos, úgy, hogy Jób nem a gazdagságában vagy utódaiban bízott. Nem ez volt hitének, bizodalmanak végső záloga. Helyesen látta azt, hogy ez csak ajándék, amit Istentől egy időre kapunk. Még a gyermekünk is ajándék, akivel együtt Isten feladatot is ad nekünk. Az is megtörténhet, hogy Isten visszaveszi egy-egy ajándékát, vagy nem ad több ajándékot. Azonban lássuk be mi sáfárok vagyunk, nem tulajdonosok. Nem bízhatunk földi kincsekben vagy személyekben, mert akkor azok bálványokká válnak életünkben.

Azonban ha szétnézünk magunk körül, a világban sajnos az ellenpéldák ezreit szemlélhetjük. Számos olyan szerencsétlen ember van, aki a saját erejében, képességeiben, tudásában, pénzében, vagyoniában, vagy éppen utódaiban bízik. Mennyi keserű szívű, csalódott emberrel találkozunk, akinek éppen emiatt romlott el az élete. Még a Szentírás is szolgált számunkra példákat. **Lukács evangéliuma 12. fejezetében** olvasunk a bolond gazdagról, akinek bőségesen termett a földje. Isten megáldotta őt, de számára hamarosan az eszköz alannyá vált. Így okoskodott magában: „...csüremeimet lerontom, és nagyobbakat építek; és azokba takarom minden gabonámat és az én javaimat. És ezt mondom az én lelkemnek: Én lelkem, sok javaid vannak sok esztendőre eltéve; tedd magadat kényelembe, egyél, igyál, gyönyörködjél! Monda pedig néki az Isten: Bolond, ez éjjel elkérik a te lelkedet te tőled; a miket pedig készítettél, kiéi lesznek?” **Jakab levelében** is olvasunk az elbizakodott lelkületről, amely nem számol Istennel. A **4. fejezetben** ezt olvassuk: „...azt mondjátok, ma vagy holnap elmegyünk abba a városba, és ott töltünk egy esztendőt, kereskedünk és nyereséget szerzünk, azt sem tudjátok, mit hoz a holnap! Mert a ti életetek olyan, mint a lehelet (pára), amely egy kis ideig látszik, aztán eltűnik. Inkább ezt kellene mondanotok: ha az Úr akarja és élünk, és ezt vagy azt fogjuk cselekedni.”

A Szentírás felelős életvitelre int bennünket. Számoljunk Istennel! Ez nem azt jelenti, hogy folyton rettegnünk kell, hogy valamit elvesz tőlünk az Úr, hogy valamit elveszítünk. Az Istennel számoló életvitel azt jelenti, hogy Istenben bízom, rábízom a magam és a családom életét, vagyonomat és mindenemet, amim csak van. És tudván tudom, hogy ennél jobb helyen nem lehetek, mint Isten kezében. Figyelmeztet a Szentírás: „...semmit sem hoztunk a világra, nem is vihetünk ki semmit belőle. De ha van életünk és ruházatunk, elégedjünk meg vele.” (1Tim 6) Isten Igéje óv bennünket a telhetlenségtől, a felfuvalkodottságtól, s arra int, hogy mi Istenben legyünk gazdagok. Két koporsót senkinek sem készítenek – tartja a mondás –, hogy az egyikbe beletegyék majd azt a temérdek hiábavalóságot, amit egy életen át összegyűjtött a balga ember. Balga dolog tehát kincsekben bízni, s emberekben bízni hasonlóképpen. Erről is tanít a Biblia: „Jobb az Istenben bízni, mint emberekben reménykedni.”

III. Jób csak úgy tudott megmaradni, hogy ő nem az ajándékokban, hanem az Ajándékozóban bízott. A 20–22-ig terjedő versek Jób belenyugvását és hitét tárják az olvasó elé. A hírek hallatára, a csapások okozta fájdalom jeléül, megszagatta felső ruháját, leborotválta a haját – azaz elvégezte a szokásos gyászszertartásokat –, majd leborult a földre, ami az Isten iránti imádat és engedelmesség jele. A 21. versben Jób megfogalmazza, hogy az élet és annak minden tartozéka Isten ajándéka, amit a halálban előbb-utóbb úgyis vissza kell adni. Ha tehát Isten hamarabb elvette, abszolút joga volt hozzá. A 22. vers szerint, Jób mindezekben semmi megbotrántoztatót, a Károli-fordítás szerint semmi illetlent, semmi ízetlent nem tett. Az eredeti szövegben itt a *tifláh* szó áll, ami jelenti azt is, hogy *sótalan étel*, tehát ízetlen étel. Az ízetlen étel nem ehető, nem tölti be a rendeltetését, nem élvezhető. Jób azonban nem cselekedett semmi ízetlent, azaz továbbra is rendeltetésének megfelelően cselekedett, Isten gyönyörűségét lelte benne. Erre csak az igazán istenfélő emberek képesek. A csapások a kishitűeket szembefordítják Istennel, a földi bajok, nyomorúságok megölik a szárba szökkenő igemagvakat. A szenvedés a kis tüzeket eloltja, a nagyokat pedig fellobbantja. Aki igazán ismeri és szereti Istent, azt semmi nem tántoríthatja el Urától.

Balzacnak van egy kisregénye: *A harmincéves asszony*. Hősnője harmincévesen meg akar halni, mert úgy érzi, szerelmi-lelki bánatánál nincs is nagyobb a világon. Akkor megjelenik nála az öreg plébános, s elmondja, hogy de bizony van ennél sokkal nagyobb nyomorúság is. Elmondja saját életének történetét: leányát és feleségét korán elveszítette, s borzasztóan szenvedett nélkülük. Az adott számára csupán erőt, hogy még maradt három fia, akiket felnevelhetett. Az események Napóleon korában játszódnak. Fiait elviszik, besorozzák katonának, az egyik ezredes, a másik zászlóalji parancsnok, a harmadik egy dragonyoszászad parancsnoka lesz. Jön a waterlooi csata, s mindhárman odavesznek. Egy és ugyanazon a napon kapta mindhárom fia halálhírét. Minden összeomlott körülötte, egymaga maradt, de Isten volt a menedéke. Ezután lett plébános, hogy mindenkinek elmondhassa: van remény a reménytelenségben, öröm az örömtelenségben, társ a társtalanságban, a nagy-nagy magányosságban. Isten a menedék, a gyógyír a vérző sebekre. Nyilván ez egy regényrészlet, fikció, de a mindennapi életben is ez az egyetlen esélyünk, ha belekapaszkodunk Istenbe, ahogy Jób is tette.

Adja az Úr, hogy a sok hamis út és megoldás között, amit a világ kínál, hadd ismerjük fel Isten útját. Hadd ismerjük fel, hogy életünk Istentől indul ki és Isten felé tart, aki hullámhegyeken és hullámvölgyeken keresztül vezet bennünket a végcél, az ő országa felé. Ámen.

Prédikáció sákramentumos istentiszteletre

Úrvacsorai igehirdetés

Dr. Victor János

A szent vacsora ígéretei*

„...amíg eljövend.”
(1Kor 11,26)

Búcsúvacsora volt az Jézus és az Ő tanítványai között, amelyen az úri szent vacsora szereztetett, de az a búcsúzás nem örökre, hanem a viszontlátásra szólott. És azóta is két arca van ennek a szertartásnak. Egyikkel visszatekint és „az Úr halálát hirdeti”. Áthidalja a múltnak felgyülemelő évszázadait, amelyek elválasztanak az Ő halálának tényétől és úgy ízlelteti meg velünk annak erejét megtöretett teste és kiontott vére jegyei által, mintha most történnék meg a szemünk láttára Isten megváltó nagy áldozata.

De ugyanakkor van egy titokzatos másik arca is, amelyre ritkábban szoktunk gondolni, egy jövőbe néző, váradalmakkal és reménységekkel sugárzó. Az Úrnak halálát hirdeti, de hozzáteszi az Ige: „amíg eljövend” Amint szárnyakat ad lelkünknek arra, hogy visszazálljunk régi időkbe a megalázott és megkínzott Krisztusnak látására, úgy átemel titokzatos jövendők távolságain is és odaállít a dicsőségben és hatalomban újra eljövendő Úrnak színe elé is. Vándorok tápláléka ez a kenyér és ez a bor, és útjuk vonala e között, a két állomás között van kifeszítve: mögöttük a szolgálai formát öltött és mindhalálig engedelmes Krisztus, előttük az isteni fényében megjelenő Krisztus, aki magához ragadja az uralmat és minden térd meghajlik előtte. Minden egyes alkalommal, amikor megterül ez a vendégség, megszólal a szívünkben, akármilyen halkán és öntudatlanul, az a bizonyosság, hogy megint több van a hátunk mögött és kevesebb van még előttünk abból az időből, amelynek tartamára az úri szent vacsora rendeltetett – „amíg eljövend”.

Gondoljunk csak arra, mit jelent ez a szent vendégség számunkra egyénekenként, és akkor is kitűnik, hogy nem lehet teljes a mi úrvacsorával való élésünk e nélkül az előretekintés nélkül. Hiszen azt az új életet erősíti, táplálja bennünk, amit teste megtöretése és vére kiontása árán szerzett nekünk a mi Urunk, az Isten gyermekeinek életét, akik szabadok a bűntől, a világtól, az ördög minden hatalmától, s akik Istennek engedelmeskedve az Ő dicsőségének hordozóivá lettek. De nem érezzük-e mindnyájan, hogy ez az új élet mennyit szenved bennünk attól a régítől, amelynek uralmát megtörte felettünk a Krisztus váltsága? Nem emésztődünk-e naponként való belső tusakodásban és nem az-e ennek a következménye, hogy csak töredékesen, csonkán, meg-megszaggatva bontakozhat ki bennünk az új élet? Ez a sákramentum a halál jegyeivel táplál bennünket. És ezzel nemcsak azt hirdeti nekünk, hogy a halálnak mélységeiből fakadt a mi új életünk, hanem azt is, hogy a halállal való közösségre pecsételtetik el. Krisztusnak megtöretése és megsebeztetése bennünk is folytatódik. A bűn még most is meglevő valóság és reménytelenül bár, de ádázul ostromolja az Isten Felkentjét az Ő híveiben is, akikben lakozást vett. Meg van gyújtva bennünk az égi láng, de úgy körülombolják néha e jelenvaló világnak szelei, hogy sokszor csak pislogással adja jelét életének. El nem nyelhetik

* A szerző *A szentek szentjében* című kötetéből.

a viharok, mert Isten keze gyújtotta meg és táplálja. De amíg el nem ülnek körülötte az ellenséges szelek, nem ragyoghat fénye teljes dicsőségében.

Táplálná-e lángját Isten, ha el nem jönne a diadalnak a napja? Éltetné-e bennünk mindig új erővel az Ő Fiának életét, ha számunkra is nem közelegne a megdicsőülés napja? Minden egyes találkozásunk Ővele az Ő asztalánál egy-egy újabb sóvárgó kiáltás: Jövel, Urunk Jézus! – de egyúttal egy-egy felséges ígélet: Bizonynal hamar eljövök. És amikor újra magunkhoz vesszük a lélek eledelét ezekben a jegyekben, benne már előízét érezzük annak az utolsó nagy vendégségnek, amelyre kiválasztottait egybe-gyűjti majd, amikor „eljön” és letöröl minden könnyhullatást, véget vet minden küzdelemnek és folt és szeplő nélkül állítja Ővéit, teljességre jutott dicsőségben, az Ő Atyjának színe elé.

Ugyanígy kiérezzük e sákramentumból az Ő eljövételének ígéletét, ha nem a magunk egyéni szempontjából, hanem az Ő egyházának szempontjából vizsgálódunk felette. Ez által a szent vacsora által jut kifejezésre az, hogy Ő minden hívét egybekötözi szent közösségbe. Nemcsak egyenként táplál itt bennünket, hanem táplálja mennyei erővel az Ő szent testét is, amelynek egyenként tagjai vagyunk. De milyen sorsra élte és növeli ezt a titokzatosan egybeszerkesztett lelki népet ebben a világban? Nemde azt is az Ő halálának közösségébe avatja be megtörtetett teste és kiontott vére jegyeivel? Hogy szenved és sínylődik az Anyaszentegyháza ebben a világban?! Marcangolják a bűn hatalmai kívülről, fojtogatják életerejét belülről. Itt-ott kivillan mennyei dicsősége, de aztán újra elborítja azt földi nyomorúsága. Csak ha hittünk szemeivel behatolunk legbelsőbb szentélyébe, látjuk meg, hogy bizonynal Isten lakozik benne, de diadalmasan nyilvánvalóvá még ennek utána kell válnia ennek a ténynek!

A szent vendégség megnyugtat bennünket. Most még az Úr halálának jegyében él az Ő egyháza. Megtörtetett test és kiontott vér jegyei az eledele. De csak addig, „amíg eljövend”. És akkor mindenek látni fogják azt, ami most elrejtett: Isten megdicsőíti magát az Ő népében és nem léssen abban többé botránkozás. Ami most keserű zokogás, az diadalmi énekre fordul akkor, és a szégyen ruháit levetve dicsőségbe öltözködik az egyház, az Úr menyasszonya, mert eljött az Ő menyegzőjének napja.

Ragyogjon fel előttünk az Ő eljövételének fénye, és annak sugarai aranyozzák be hívogatóan az Ő halálának jegyeit. Ha közösségünk van az Ő halálával, részesek leszünk az Ő dicsőségében is. Ámen.

A Genezáret partján

Lelkipásztorok lelkigondozói rovata*

Jerry Bridges: *Kegyelem* (19.)

Elég a kegyelem (II.)

Elég a kegyelem

Mielőtt megértenénk, hogy Isten kegyelme elég, rá kell jönnünk, hogy a mi erőnk elégtelen. Ahogy már említettem, minél jobban látjuk saját bűnösségünket, annál jobban tudjuk értékelni a kegyelmet, Isten meg nem érdemelt jóindulatát annak legalapvetőbb jelentésében. Ugyanígy, minél inkább látjuk saját törekenységünket, gyengeségünket és függőségünket, annál jobban értékeljük Isten kegyelmét isteni segítségének dimenziójában. Mint ahogyan a kegyelem sokkal ragyogóbban világít a bűneink sötét hátterével szemben, ugyanígy sokkal ragyogóbban fénylik emberi gyengeségünk árnyékában.

Megvizsgáltuk Pál szavait a Róma 5,20-ban: „De ahol megnövekedett a bűn, ott még bőségesebben kiáradt a kegyelem.” Ugyanígyen találóan mondhatta volna a 2Korinthus 12-ben: „De ahol megnövekedett az emberi gyöngeség, ott még bőségesebben kiáradt a kegyelem.” Nagyon fontos, amit más szavakkal így mond a 9. versben: „De ő ezt mondta nekem: Elég neked az én kegyelemem, mert az én erőm erőtlenség által ér célhoz. Legszívesebben tehát az erőtlenségeimmel dicsekszem, hogy a Krisztus ereje lakozzék bennem.” Az én erőm erőtlenség által ér célhoz. Erről így ír Philip Hughes:

„Valóban, az emberi eszköz nyomorult gyengesége szolgál arra, hogy dicsőítse és kidomborítsa az isteni erő tökéletességét oly módon, hogy nyilvánvalóvá válik, az emberi megfelelés bármely formája soha nem lenne erre elegendő. Minél inkább látható a szolgálgyengesége, annál nyilvánvalóbb Mestere mindenre elegendő kegyelmének ereje.”

Ebben a szakaszban Isten egyenlővé teszi kegyelmét erejével, amely leginkább gyengeségünkben mutatkozik meg. Gyengeségünket betölti ereje kegyelmének kézzelfogható megnyilvánulása: ereje a Szentlélek munkája nyomán jön segítségünkre életünkben. Ez a Szentlélek rejtélyes munkálkodása az ember lelkén, amelynek során megerősít bennünket, és képessé tesz, hogy bármi ér, azt istenfélő módon hordozzuk.

Figyeld meg, azt mondtam, a Szentlélek megerősít bennünket, hogy istenfélő módon hordozzuk, bármi ér is életünk során. Isten nem azért adja kegyelmét, hogy jobban érezzük magunkat, hanem hogy Őt dicsőítsük. A modern társadalom kifinomult, rejtett szándéka a jó érzések keresése. Azt akarjuk, hogy a fájdalom múltjon el. Szeretnénk megkönnyebbülni a nehéz helyzetekben, de Isten azt akarja, hogy ugyanezekben a helyzetekben Őt dicsőítsük. Lehet, hogy jönnek a jó érzések, de lehet, hogy nem; nem ez a kérdés. A kérdés az, megdicsőítjük-e Isten a körülményeinkre adott válaszukban. Isten kegyelme – mely nem más, mint a Szentlélek erővel felruházó munkája – adatott nekünk, hogy Istent dicsőítő módon válaszoljunk.

* Ezt a sorozatot a presbiterképzésben is felhasználhatjuk

Isten kegyelme elég. A görög ige, amelyet „elég”-nek fordítunk, ugyanaz, mint a „megelégedés” az 1Timótheus 6,8-ban: „De ha van élelmünk és ruházatunk, elégedjünk meg vele.” Így könnyebben megérthetjük, mit is jelent az elég. Az élelem és ruházat az élet szükségleteire utal, nem a luxuscikkekre. Ha megvannak a szükséges dolgaink, elégedettnek kell lennünk; tehát meg kell értenünk, hogy ezek elegendőek. Isten időről időre adhat nekünk többet, de a szükségteink kielégítése után meg kell elégednünk.

Igaz ez a lelki életre is. Isten mindig megadja, amire szükségünk van, lehet, hogy néha többet, de soha nem ad kevesebbet. Az élelem és ruházat lelki megfelelője egyszerűen az az erő, amelynek segítségével Istent dicsőítő módon talpon tudunk maradni a nekünk kiszabott körülmények között. Ha megkaptuk ezt az erőt, megelégedettnek kell lennünk. Szeretnénk megtapasztalni a „luxust”, hogy életünk egyedi tövise egyszerre csak eltűnik, de Isten gyakran azt mondja: „Légy megelégedett az erővel, amelyet a tövis elviseléséhez neked adok.” Biztosak lehetünk benne, hogy ezt mindig megadja.

John Blanchard ezt mondta: „Így tehát, Ő [Isten] tökéletesen testre szabott kegyelmet ad, hogy az istenfélők szükségleteit kielégítse. A napi szükségletekre ott van az aznapra való kegyelem; a váratlanul előálló helyzetekre a váratlan kegyelem; elsöprő szükségletekre az elsöprő erejű kegyelem; Isten csodálatosan, de nem pazarlóan adja kegyelmét; ingyen, de nem bolond módjára; végeérhetetlenül, de nem vakon.”

Megtanulandó leckét rejtett el Isten abban, ahogyan szétosztotta a mannákat a zsidók között a pusztában. A 2Móz 16,16–21-ben ezt olvassuk:

„Ezt parancsolja az ÚR: Szedjen belőle mindenki, amennyit meg tud enni, fejenként egy ómert vegyetek lélekszám szerint; annyit szedjete, ahányan egy sátorban vagytok!

Izráel fiai így cselekedtek, és szedett ki többet, ki kevesebbet. Amikor azután megmérték ómerrel, nem volt fölöslege annak, aki többet szedett, sem hiánya annak, aki kevesebbet szedett. Mindenki annyit szedett, amennyit meg tudott enni.

Mózes azt mondta nekik, hogy senki se hagyjon belőle másnapra. De nem hallgattak Mózesre.

Voltak, akik hagytak belőle másnapra is, de az megkukacosodott és megbüdösödött. Ezért megharagudott rájuk Mózes.

Így mindenki annyit szedett reggelenként, amennyit meg tudott enni. De ha már forrón süített a nap, megolvadt.”

Háromszor említi a szöveg, hogy „mindenki annyit szedett, amennyit meg tudott enni”. Mindenkinek bőségesen jutott manna. Senkinek nem kellett éheznie, mivel mindenki annyit gyűjthetett, amennyire szüksége volt. Sőt, nemcsak bőségesen gyűjthetett mindenki a mannából, de Isten valamilyen rejtélyes úton úgy rendezte, hogy senki nem dűskált a mannában, függetlenül attól, hogy mennyit gyűjtött: „nem volt fölöslege annak, aki többet szedett, sem hiánya annak, aki kevesebbet szedett” Ráadásul a manngyűjtést mindennap el kellett végezniük. Csak annyit szedhettek, amennyire aznap szükségük volt – kivéve a szombat előtti napot. Nem halmozhattak fel későbbi időkre.

Ahogy Isten szétosztotta a mannákat, ugyanúgy osztja ma kegyelmét. Mindig bőséges utánpótlás áll rendelkezésre; senkinek nem kell hiányt szenvednie. De csak annyit áll rendelkezésre, amennyire szükségünk van – és még így is csak napról napra férhetünk hozzá. Isten nem engedi meg nekünk, hogy „elraktározzuk” a kegyelmet. Újra és újra Isten elé kell járulni mindennap. Néha óráról órára kell kegyelmet kérnünk!

Lina Sandell Berg *Napról napra* című csodálatos himnusza gyönyörűen fejezi ki a bőséges, de csak napról napra adatott kegyelem gondolatát:

*„Nap mint nap, a percek múlásával
Erőt kapok, hogy szembenézzek nehézségeimmel;
Bizva Atyám bölcs ajándékában,
Nem kell küzdenem aggodalommal s félelemmel.
Ő, kinek szíve minden mértékben felül kegyelmes
Megadja mindennapra, ami szükséges –
Szeretből, ez fájdalmas, és egyben kellemes,
A fáradság békességgel és pihenéssel vegyes.*

A kegyelem naponkénti adagolása – és hogy csak annyit kapunk, amennyire szükségünk van – talán összeegyeztetetlennek tűnik Isten gazdag nagylelkűségével, amelyet az előző fejezetekben láttunk. De egyáltalán nem erről van szó. Hanem, ahogy korábban láttuk ebben a fejezetben, Isten folyamatosan azon munkálkodik, hogy tudatában legyünk tőle való függőségünknek. A Tőle való egyszerű, gyermeki függés állapotára teremtettünk, de a bűneset óta hajlamosak vagyunk a függőséggel szembeni ellenállásra. Isten ismerte ezt a hajlamot, ezért figyelmeztette Mózesen keresztül a zsidó népet:

„Ne gondolkodj tehát így: az én erőm és hatalmas kezem szerezte nekem ezt a gazdagságot! Hanem gondoldj arra, hogy Istened, az ÚR ad neked erőt a gazdagság megszerzésére, hogy fenntartsa szövetségét, amelyre esküt tett atyáidnak. Így van ez ma is.” (5Móz 17–18)

Figyelemre méltó, hogy az előbb olvasott intés röviddel a 2–3. versekben olvasható emlékeztető után szerepel, amit már korábban tanulmányoztunk. Azokban a versekben Isten felidézi a zsidóknak átélt nehéz helyzetüket és egyértelmű Istenre utaltságukat, ami a napi élelemszükségletüket illeti. De Isten figyelmezteti őket, hogy még negyvenévi tudatosan kialakított függőségi viszony után is eljön majd a nap, amikor a bőségesen rendelkezésükre álló élelemre néznek, és azt gondolják: „Saját erőm és két kezem munkája ez a gazdagság.”

Az önállóság nyilvánvalóan károsítja Istennel való kapcsolatunkat, így Ő ennek elkerülésén munkálkodik. Megengedi, hogy mindenkinek a testében hordott, saját tövis megmaradjon, miközben csak annyi kegyelemmel lát el bennünket, amennyi napról napra szükséges az elviseléséhez. Időről időre rendkívüli krízishelyzeteket enged meg az életünkben, mint ahogyan Páll is megtette, aki kénytelen volt kimondani a következő szavakat: „... rendkívüli mértékben, sőt erőnkön felül megterhelte bennünket, annyira, hogy az életünk felől is kétségben voltunk. Sőt mi magunk is elszántuk magunkat a halálra azért, hogy ne önmagunkban bizakodjunk, hanem az Istenben, aki feltámasztja a halottakat...” (2Kor 1,8–9) Örökké jelenvaló tövis ellenére Pál egy rendkívül nehéz helyzetbe került, hogy újra megtanulja, ne önmagára, hanem Istenre támaszkodjék.

Legyen az egy folyamatosan jelenlévő tövis vagy egy rendkívüli krízis, amellyel néha szembetalálkozunk, Isten készítette számunkra, hogy folyamatosan tisztában legyünk emberi gyengeségünkkel és Tőle való függésünkkel, hogy megtapasztalhassuk, elég az Ő kegyelme, és megfelelő nekünk az Ő ereje. Ahogy Kálvin János fogalmazott: „Az embernek nem fülük a foga hozzá [Isten erejéhez] mindaddig, amíg meg nem győződik róla, hogy szüksége van rá, és azonnal elfelejti az értékét, hacsak folyamatosan nem tudatosítják benne saját gyengeségét.”

Pál saját gyengeségével szemben tanúsított magatartása mérhetetlenül különbözik a mi szokásos modern reakciónktól. Iszonyodunk a gyengeségtől, és dicsőítjük az önállóságot, az emberi teljesítményeket. Még a keresztyének is tömegesen mennek el, hogy hallják egy sportoló vagy művész bizonyágtételét, egyszerűen az illető hírneve és tár-

sadalmi rangja miatt. Közülünk mennyien tennének erőfeszítést, hogy meghallgassanak valakit, aki arról számol be, hogy „Teljes örömmel dicsekszem gyengeségeimmel... Örömet lelem gyengeségeimben... Amikor gyenge vagyok, akkor vagyok erős”?

Emlékszem, hogyan küzdöttem saját gyengeségeimmel, ahelyett, hogy örömet leltem volna bennük. A csalódásokra gondolok, amikor nem sikerült elérnem fontos, kitűzött célokat, az elszenvedett megaláztatásokra, amelyek túl fájdalmasak voltak ahhoz, hogy bárkivel is megosszam őket, vagy a némileg elhanyagolható, de nagyon bosszantó, egy életen át hordozott fizikai erőtlenségekre. Csak az elmúlt néhány évben jöttem rá, mennyire fontos hatást gyakoroltak ezek a csalódások, szívbeli fájdalmak és frusztrációk Istennel való kapcsolatomra és szolgálatomra. Azt hiszem, nagyon halványan, de kezdem érteni Pál kijelentésének valóságát: „mert amikor erőtelen vagyok, akkor vagyok erős”

Néha, amikor előadóként mutatnak be, megalázkodom belülről, ahogy eredményeimet választékos szavakkal sorolják. Ott ülök, és arra gondolok, *mi lenne, ha ismernék életem másik oldalát. Mindannyian felállnának és elmennének?* Mégis a sors iróniája az, hogy életem másik oldala, a megaláztatások és szívbeli fájdalmaim, bukások és frusztrációk – nem a sikerek és eredmények – tettek alkalmassá arra, hogy ott legyek és beszéljek. Azok a nehéz idők vittek az Úrhoz. Őszinte leszek. Nem úgy történt, hogy én *akartam* Istenre támaszkodni; nem volt más választásom. De végre megtanulom, hogy a gyengeségben erőt találok – az Ő erejét.

Philip Hughes ezt mondta: „Minden hívőnek meg kell tanulnia, hogy az emberi gyengeség és az isteni kegyelem kéz a kézben haladnak együtt.” Pál alaposan megtanulta ezt a leckét. A következőt mondta: „Legszívesebben tehát az erőtlenségeimmel dicsekszem, hogy a Krisztus ereje lakozzék bennem.” (2Kor 12,9) Pál megtanulta, hogy Isten kegyelme valóban elég; Isten a Szentlélek erejével hatalmazta fel, amely megtartotta tövisének gyötrelmei közepette és a gyengeségek, bántalmazások, nyomorúságok, üldöztetések és szorongatások mélységeiben (10. vers).

Amint már korábban láttuk, tizennégy év telt el azóta, hogy Pál rendkívüli kijelentések részese lett. Feltehetően a tövist abban az időszakban kapta testébe, és a három alkalom, amikor könyörgött a tövis elvételéért, nem sokkal azután lehetett. Tehát azt mondhatjuk, hogy Pálnak majdnem tizennégy év állt rendelkezésére, hogy megbizonyosodjon arról, elég Isten kegyelme.

Pál nem elefántcsonttoronyban élő teológus. Nem a kényelmes lelkipásztori dolgozószoba fogságából vagy a lelki tanácsadó irodájából írt (egyetlen kompetens lelkész vagy lelki tanácsadó sem teszi ezt, ma sem). Pál kemény tapasztalatok után ragadott tollat, „mert ő ott volt” A gyötrelmem, amin átment, valódi gyötrelmem volt, és az elviseléséhez kapott kegyelem valódi kegyelem volt. Nem elmélet, vagy illúzió, vagy „füttyörészés a sötétben”, hogy ébren tartsa bátorságát.

Nem, Pál nagyon valóságosan megtapasztalta Isten szeretetét és erejét, mialatt a Szentlélek vigasztalta és biztatta nyomorúságai között.

Nem Pál volt az első a bibliai írók között, akinek elég volt Isten kegyelme. Jeremiás, Isten prófétája, aki sok nehézséget és nyomorúságot szenvedett el, képes volt a következőket mondani: „Gondolj nyomorúságomra és hontalanságomra, az ürmre és a méregre! Mindig erre gondol, és elcsügged a lelkem. De ha újra meggondolom, reménykedni kezdek: Szeret az Úr, azért nincs még végünk, mert nem fogyott el irgalma: minden reggel megújul. Nagy a te hűséged!” (JerSir 3,19–23)

Még Jób is, a szenvedések és elkeseredés közepén, amikor bevallja, sehol nem találja Istent, mégis ezt mondja: „De ő jól tudja az én utamat. Ha megvizsgálna engem, úgy kerülnék ki, mint az arany.” (Jób 23,10; vö. 8–9 versek – Károli fordítás)

Talán leggyakrabban és legdrámaibb módon a zsoltárokból olvasunk arról, hogy Isten kegyelme elég a törékeny emberi létben és nyomorúságban. Figyeljük meg például Dávid bizonyágtételét a 13. zsoltárban:

*„Meddig tart ez, Uram?
Végképp megfeledkeztél rólam?
Meddig rejtet el orcádat előlem?
Meddig kell magamban tanakodnom,
És bánkódnom szívemben naponként?
Meddig kerekedhetik fölém
ellenségem?
Tekints rám, hallgass meg,
Uram, Istenem!
Tartsd meg szemem ragyogását,
ne jöjjön rám halálos álom!
Ne mondhassa ellenségem:
Végeztem velem!
Ne ujjonghassanak ellenfeleim,
hogy ingadozom!
Mert én hűségemben bízom,
szívüől ujjongok, hogy megsegítesz.
Éneklek az Úrnak, mert jót tett velem.*

Ebben a zsoltárban Dávid újra felidéri tapasztalatát, ahogyan az elkeseredés mélysegeiből a dicsőítés magasságaiba érkezik. Mi tette képessé ilyen drámai átmenetre? Bár Isten kegyelmét kifejezetten nem említi, biztosak lehetünk benne, hogy valóban Isten kegyelme munkálkodott benne.

Ászáf, a másik zsoltáríró, másfajta tövissel küzdött. Összehasonlította az istenfélő ember tapasztalatait a gonoszokéval, és elbátortalanodott. Azt mondta: „Mert felindultam a kérkedők miatt, látva a bünösök jólétét... Íme, ilyenek a bünösök! Hábóritatlanul gyarapítják vagyónukat szüntelen. De én hiába tartottam tisztán a szívemet, hiába mostam kezemet ártatlanságomban.” (Zsolt 73,3.12–13) Majd miután megérti Isten kegyelmét, már képes kimondani: „De én mindig veled leszek, mert te fogod jobb kezedet. Ha elenyészik is testem és szívem, szívemnek kösziklája és örökségem te maradsz, Istenem, örökké!” (23. és 26. versek)

Istennek az emberi gyengeségben tökéletessé váló erejéről szóló bizonyágtételek sora nem szűnik meg a befejezett kanonizált Szentírással. A következő évszázadokban istenfélő férfiak és nők sokasága megtapasztalta, és bizonyágot tett arról, hogy elég az Ő kegyelme. A legszebb bizonyágtételek egyike Annie Johnson Flint *Több kegyelmet adott* című népszerű versében olvasható:

*„Több kegyelmet adott, mikor terheim nagyobbodtak;
Több kegyelmet küldött, mikor a munkám növekedett;
A túlradó szenvedéshez adta kegyelmét,
Magsokasodott próbáimban az Ő békessége vezetett.*

*Amikor kimerítettük kitarásunk tárházait,
Erőnk elfogy, mielőtt a nap feléhez érnénk;
Amikor felhalmozott forrásaink végére érünk,
Atyánk adakozása bőségesebb, mint kérnénk.*

*Szeretetének nincs határa, kegyelmének mértéke,
Ereje nagyságának nincs korlátja;
Jézusban elrejtett végeérhetetlen gazdagságából
Erejét gazdagon szórja, és újra csak szórja.”*

Kérlek, lassan, gondolkodva, imádkozva olvasd el végig a verset. Üzenetét alkalmazd saját terheidre, nyomorúságaidra és megpróbáltatásaidra. Kérd Istent, hogy igazságait tegye valósággá a te saját, egyedi helyzetekben.

Vedd igénybe Isten kegyelmét

Isten azt mondta Pálnak: „Elég neked az én kegyelemem.” Isten, aki „a minden kegyelem Istene” (1Pt 5,10), nekünk adja kegyelmét, de ez nem jelenti azt, hogy mi, keresztények pusztán passzív befogadói lennénk. Isten kegyelmét igénybe kell vennünk.

Pál sürgette Timótheust: „... fiam, erősödjél meg a kegyelemben, amely a Krisztus Jézusban van.” (2Tim 2,1) Nyelvtanilag az ige felszólító módú; vagyis parancsot vagy kívánságot fejez ki. Pál azt akarta, hogy Timótheus tegyen valamit; azt akarta, hogy Timótheus vegye igénybe Isten kegyelmét, és erősödjön meg benne.

Timótheus, úgy tűnik, félték volt. Pál ugyanebben a levélben már figyelmeztette Timótheust arra, hogy „nem a félelemnek lelkét adta nekünk az Isten”, és „ne szégyelld hát a mi Urunkról szóló bizonyágtételt, se engem, az ő foglyát” (2Tim 1,7–8). A korinthusbeli gyülekezetnek pedig ezt írta: „Ha pedig megérkezik Timótheus, legyen gondotok rá, hogy félelem nélkül tartózkodhasson nálatok.” (1Kor 16,10) Timótheus küzdött a félelemével, és Pál azt akarta, hogy nézzen szembe ezzel a problémájával, és hagyatkozzon Isten kegyelmére, kérve őt: „...fiam, erősödjél meg a kegyelemben, amely a Krisztus Jézusban van.”

A 12. fejezetben megvizsgáljuk majd, hogyan tudjuk a gyakorlatban alkalmazni Isten kegyelmét. Ezen a ponton csak fel akarom hívni a figyelmedet a cselekvés szükségességére, valamint arra, hogy nem vagyunk pusztán passzív befogadói Isten kegyelmének. Ahogy a zsidóknak napról napra kellett összegyűjteniük az Istentől kegyelmesen nekik rendelt mannákat, nekünk is napról napra kell igénybe vennünk Isten kegyelmét, amely mindig elegendő az összes szükségünkre.

Szeretném, ha még egy igazságot világosan látnánk Pál Timótheushoz intézett szavaiban. Timótheusnak erkölcsi erőre volt szüksége, mert hajlamos volt a féltékenységre. Ezért írta neki Pál: „... erősödjél meg a kegyelemben, amely a Krisztus Jézusban van.” Miben vagy a legnagyobb szükségben éppen most? Talán a megelégedettség hiányzik egy nagyon nehéz helyzetben? Pál ezt mondaná neked: „... erősödjél meg a kegyelemben, amely a Krisztus Jézusban van.” Vagy türelemre, hosszútűrésre lenne szükséged próbás körülmények között? Akkor légy türelmes a kegyelemben rejtve, amely a Jézus Krisztusban van. Erkölcsi tisztaságra vágysz egy szerelmi kapcsolatban? Akkor légy tiszta a kegyelemben rejtve, amely a Jézus Krisztusban van. Bármire is van éppen szükséged, te is megtapasztalhatod Isten Pálhoz intézett szavainak valóságát: „Elég neked az én kegyelemem, mert az én erőm erőtlenség által ér célhoz.”

Isten kegyelme elég. Minden szükségedre elég; elég, függetlenül a körülmény súlyosságától. A zsidó nép soha nem tudta kimeríteni Isten manna-készleteit. Negyven éven keresztül mindennap rendelkezésre állt. Te sem fogod kimeríteni Isten „kegyelem-készleteit”. Mindennap rendelkezésre áll, hogy igénybe vegyél belőle annyit, amennyire szükséged van, bármilyen legyen is a szükséged.

Alkalmi prédikációk

Nőszövetségi bibliaóra

Beke Boróka
Karatna

Gyermeknevelés

„...miként bánjunk a születendő gyermekkel és mit cselekedjék ő?” (Bír 13,12)

Alapige: Bír 13,1–24

Kismamák édesanyjuktól, orvostól, védőnőtől, más édesanyáktól gyakran kérdezik, vagy az interneten kutatják: hogy kell bálni a gyermekkel? Mire van szüksége? Első gyermek nevelésekor még érdeklődik az édesanya, második-harmadik vagy sokadik gyermek nevelésében már leginkább a rutinra támaszkodik. De amikor serdül a gyermek és kezdi a maga útját járni, nincs édesanya, aki néha azt ne gondolná: valamit elrontottam. És bizony sok olyan zátonyra futott embert látunk magunk körül, akiknek az életében a bajok egészen korán, gyermekkorban kezdődtek. Vagyis tényleg el lehet rontani, és amit gyermekünk nevelésével elrontunk, nagyon nehéz helyreigazítani.

Miként bánjunk hát a születendő gyermekkel és mit cselekedjék ő?

1.

Az igében ezt a kérdést egy család teszi fel Isten angyalának. És itt most hangsúlyos: nem az anya gyötrődik egyedül ezzel a kérdéssel, hanem együtt állnak az angyal előtt. Hiszen nem egyedül az anya felelős a gyermekért, nem egyedül neki kell nevelnie majd a születendő gyermeket. Ezt a közös felelősségvállalást a mai világ nagy újdonságként hirdeti, pedig íme, az Ószövetségből is olvasunk példát az apa szerepvállalására. Mindig ez kellene természetes legyen – az emberrel a modern világ feledtette el ezt, és hitette el, hogy csak az anya dolga a gyermeknevelés. És ez sajnos nem csak felbomlott családokban gyakori. Sok édesanya a férje mellett is egyedül neveli gyermekét. Az apa megkeresi a kenyérrevalót, az anya foglalkozik a gyermekekkel. Legfennebb a büntetésvégrehajtó szerepet vállalja magára sok apa, mert az édesanya nem tud kellően szigorú lenni. De sok anya maga alakítja így a család életét: szinte kizárja a férjét a gyermekkel való személyes kapcsolatból. Ahogy a fogantatás csodájához az anya és az apa egyformán hozzájárul, ugyanígy ahhoz, hogy a gyermekből ép testű és lelkű ember fejlődjön, apai és anyai segítségre, apai és anyai nevelésre egyformán szükség van.

2.

Ez a tanácstalan házaspár attól kér eligazítást, akitől ezt a csodálatos ajándékot, a gyermeket kapják. Mély meggyőződésük, hogy a születendő gyermek nem emberi „csinálnmány”, hanem Istentől kapott ajándék. Éppen ezért Isten tudja a legjobban, hogy miként kell vele bálni és mire kell őt megtanítani. Ha valamiben, a gyermekeinkhez való viszonyunkban egészen biztosan meglátszik, hogy mennyire bízunk Istenben. Egy édesanya így fogalmazta meg a vívódását: „Nem tudom, becsületességre neveljem-e, vagy az életre? Arra neveljem, hogy segítsen másokon, hogy alázatosan, szerényen éljen, vagy pedig arra, hogy könyököljön, tiporjon el mindenkit, mert csak így lehet sike-

res?” Erre és az ilyen kérdésekre akkor lesz válaszunk, amikor arra tudunk válaszolni: Bízom-e Istenben, hogy a gyermekemnek Gondviselője akkor is hű marad, ha a gyermekem esetleg nem lesz gazdag, sikeres?

Vagyis addig a nevelés kérdésében nem fogunk tisztán látni, amíg a saját életünkkel kapcsolatban nem egyértelmű: miben hiszek, mit tartok értékesnek, fontosnak, honnan várok segítséget a gondjaimban.

3.

A kérdésre Manoah azt a választ kapja: „Mindentől, amit csak mondtam az aszszonynak, őrizkedjék” – és akkor elismétli, hogy mit kell betartania. Vagyis: korábban már mondtam, de ha nem tudod, újra megkérdezheted, és újra elmondom. A gyermekneveléssel kapcsolatos kérdéseinkben ez az igazi biztatás: ha nem tudod, ha elfelejtetted, ha egy új helyzetben tanácstalan vagy: kérdezd meg újra. És újra eligazítást kapsz.

Az, amit Sámson szülei Isten angyalától hallottak, az Istennek szentelt gyermekekre vonatkozó utasítások voltak, amelyek nem biztos, hogy ugyanazok, amelyeket nekünk a saját gyermekünkkel kapcsolatban be kell tartanunk (bár a részegítő itatra és a tisztátalan ételre vonatkozó tilalom ma is az egészséges élet védelmét szolgálja). De éppen ez a csodálatos, hogy amikor egy édesanya kérdez, akkor éppen arra a kérdésre kap választ, ami neki időszerű és fontos. A gyermekekkel való bánásmódra nincsenek receptek, ami az egyik esetben beválik, a másikban nem. Nincs az a szakember, aki az édesanyát, a gyermeket és-a konkrét helyzetet is annyira ismerné, mint a mi Gondviselőnk. Tőle kérdezzük tehát újra és újra: miként bánjunk a gyermekkel és mit cselekedjék ő?

Ha azt tesszük, amit Isten erre a kérdésünkre válaszol, akkor mi is azt látjuk gyermekeink életén, amit a 24. versben Sámsonról olvasunk: „És felnevekedék a gyermek, és megáldá őt az Úr.” Talán nem teljesül minden emberi számításunk, talán lesz bennünk csalódottság amiatt, hogy valami nem úgy történt, ahogyan mi azt elképzeltük, talán időskorunkban is fogunk még rágódni azon, hogy mulasztottunk-e valamit. De Isten áldásával a gyermekünk azt az utat fogja járni, amelyre őt Isten szánta. Talán emberi sikereket és dicsőséget nem fog elérni, de a legnagyobb sikernek azt fogja tartani, hogy Isten országában helye van. Ámen.

Kérdések:

1. Milyennek képzeltem el a gyermeket, amíg a szívem alatt hordoztam?
2. Lehetek-e jobb szülő, mint az én szüleim voltak?
3. Mit tegyek, hogy az én rossz szokásomat, természetemet ne adjam át a gyermekemnek? (indulatosság, dohányzás, kapkodás, beszédhiba, stb.)
4. Én hogyan változom, ahogy nőnek a gyermekeim?
5. Ha nagyon szeretem, vajon elkényeztetem-e?
6. Elkényeztettem – lehet-e még változtatni?
7. Legalább neki legyen meg, amit én nem értem el...
8. Hogyan bánjak a „rendkívüli” (beteg, fogyatékos, vagy éppen zseni) gyermekemmel?
9. Hogyan óvjam meg a kortársak rossz hatásától (káromkodás, agresszió, önzés, stb.)?
10. Hogyan büntessem, fegyelmezzem, és hogyan jutalmazzam?
11. Mit tegyek, ha vitatkoznak, versengenek a gyermekeim?
12. Mikor kell elengednem, és hagynom, hogy önállósodjon?
13. Mit tegyek, ha a gyermekem az én meggyőződésemmel ellenkező dolgokat tesz? (párválasztás, foglalkozás, szórakozás, szenvedély stb.)
14. Szabad-e (kell-e) más gyermekek nevelésébe beavatkoznom? (keresztgyermek, unoka, szomszédok gyermeke, utcán verekedő idegen gyermek stb.)

Esketési igehirdetés

Balla Gábor

Nagykolcs

Ahová te mész, oda megyek én is...

Alapige: Ruth 1,16–17

Kedves ifjú pár, kedves ünneplő gyülekezet! Ruth könyvének e két verséről így szolt egy neves igemagyarázó: „A mély, a benső vonzódást, a teljes odaadást lehetetlen ennél szebben, igazabban kifejezni.” (Ravasz László) S valóban, e két vers mintegy tömör összegzése annak a ragaszkodásnak, önátadásnak, Istenben való hitnek és szeretetnek, melynek egy igaz kapcsolatot, Isten áldását kérő férfi–nő közösséget jellemeznie kell.

Ez egy olyan ige, amely bevésve szerepel sok jegyespár gyűrűjének a belső falán, jelképezve ezáltal az üzenet állandó ösztönzését, bármerre is kerülnek e világban. Onnan kitörölni azt nem lehet. De én azt szeretném, hogy most a ti szívetek belső falára is bevésődjön ezen ige üzenete és az bennetek egy életen át kísérjen, támogasson, erőt adjon.

A történet szerint Naomi visszatér a szülőföldjére. Ruth követi őt. Nem tudja, nem akarja elhagyni anyósát. Ők ketten a kulcsszereplői e rövid bibliai könyvnek, a felolvasott alapige, mint párbeszéd, közöttük zajlik le. Naomi kéri Ruthot a visszafordulásra. Ruth azonban e kérésre egy gyönyörű vallomással válaszol. Egy olyan vallomással, amely teljes közösséget fejez ki az iránt a személy iránt, akihez szól.

Az ige most nektek szól, ifjú testvéreim, és az egész örömteli gyülekezethez. Ruth szavain keresztül készül arra az Úr, hogy most és a jövőre nézve megerősítsen benneteket az egymás szeretetében, valamint az Ő kegyelmében és szeretetében.

A felolvasott ige nyilvánvalóan egy közösség képét festi elénk. Közösség! Milyen fontos szó ez, és mégis sokszor nem tudjuk, hogy mit is jelent valójában. Benne van a feltétel nélküli hit, életemnek a másikéhoz való hozzákapcsolása és feltétel nélküli szeretet is. Úgy, ahogy a ti életetekben is ez meg kell hogy valósuljon. A házasságban már nincsen két út: ide két úton jöttetek, hozva életetek két pillanatát, kétféle sorsát, erejét. Innen távozva már csak egy út lesz és egy közös pillanattá válik minden idő. Megbeszélni, eldönteni, véghezvinni, örülni vagy éppen elfelejteni mindent, amit ez élet kínálhat. „Mert ahová te mégy, oda megyek én...”, s nem számít semmi sem. Az Úrban és egymásban bízva fel lehet és fel kell vállalni mindent!

Az egymáshoz tartozás azonban nemcsak azt jelenti, hogy ezentúl életeteket összekapcsoljátok s terveitek, vágyaitok – öröm és bánat – közös lesz. Nem szabad elfelejtenetek az Úrról sem, hiszen Ő az, aki egyedül képes házasságotokat megáldani. S ha eddig sokszor csak külön-külön fordultatok hozzá imádságban, ha éveken át két távoli helyre ültetek le a templomban, mostantól Istenhez is közösen járultatok.

Isten felvigyazza az életünket és hitünk szerint gondot visel rólunk. Ahogy titeket is megörzött és megadta e boldog és szeretetteljes napot, az egy közös út napját. Ruth vallomása egy egész életet ölel fel: ragaszkodása egy életre kíván szólni. A jövőre kiismerhetetlen ösvényére saját erejének átadása által akar lépni, holott olyan helyre készül, amelyet nem ismer. Ti sem ismerhetitek a jövő alakulását. De elmondhatjátok a szerelemből fakadóan: veled lépek a jövőre ösvényére egész addig, hogy életemet immár semmi sem választhatja el tőled, csak az Úr. Életem tehozzád tartozik – mondjuk

együtt Ruthal. Akármi is történik: jó vagy rossz, szomorúság vagy bőség, öröm vagy fájdalom, az a bizonyos hármastól nem szakad el: ti ketten és a mellettek lévő Isten.

Ruth vallomása egy hitvallás: az őszinte ragaszkodásról, szeretetről, önfeláldozásról, azaz mindarról, aminek az életben jelen kell lennie. Az erőt mindezek megértésére, szívbe vésésére és megtartására Isten adja. A ti szívetekben ott él a szeretet és ragaszkodás, olyan erők, amelyek egy hatalmas elhatározást szültek, mégpedig a közösség teljes vállalását a házasság kötelékében. A saját érzéseitekhez kapcsoljátok oda és soha se felejtétek el az Úr szeretetét, azt, hogy Ő mellettek és mindannyiunk mellett letette a szeretetét. E szeretetben akar megtartani titeket is minden időben. Ne féljetelek kérni a segítségét, és ne feledkeztek meg megköszönni azt! Önmagatok mellett hozzá is tartoztok, mint ahogy Naomi és Ruth is tudta, hogy közös elhatározásukban és sorsvállalásukban, melyet helyzetük teremtett, Isten a harmadik, de aki mégis Első. Rá lehet támaszkodni! Elindulok veled, s a közösség most hosszú útra szól. Vállaljátok ezt az utat és meglátjátok, hogy az Úr a próbatételek mellett is bőséggel megjutalmazza és megoltalmazza az Őt félőket, a benne bízókat. Ámen.

Temetési igehirdetés

Kelemen István
Hegyközszáldobágy

Miért éppen ő?!

Alapige: Ézsaiás 53,6

I.

Testvéreim, gondolom, nektek is megfordult fejetekben az, ami nekem is: hiába esedtünk hat vasárnapon keresztül ahhoz az Istenhez, akit élet és halál mindenható Urának hittünk és hiszünk, hogy L. L.-t tartsa meg számunkra. Én azonban most is, mikor szemem előtt itt áll ez a koporsó, minnek a képe fájdalmas emlékként ég most a tudatomban, hiszem, hogy Isten jobban szeret minket annál, minthogy ne hallgatná meg a hozzá szálló esedezéseinket. Hiszem, és sok tapasztalat megerősít ebben a hitemben, hogy amit az ember sokszor lehetetlennek vagy hihetetlennek tart, Isten azt is bölcsen véghezviszi azok javára, akik szeretik őt, s akiket Ő szeret.

Nekem sokkal nagyobb gyötrődést okoz az a kérdés, ami titeket is kínoz hat hét óta, hogy „miért éppen ő?!” Ezt kérdezi újra és újra a gyermeke nélkül maradt édesanyja, hiszen szelíd, jóra való volt, soha senkit meg nem bántott, s neki ő maradt egyetlen; mondogatta is, lehetetlen, hogy ne tartsa meg Isten... Hát akkor miért éppen ő?! Ezt kérdezitek ti is, kikkel együtt volt azon az éjszakán, kikkel egyidőben indult haza vasárnap hajnalban, miért éppen ő nem érkezett meg?! – Megvallom, nem tudom hogyan, de mikor ez a kérdés bennem felötlött, akkor ez az ige jutott eszembe, amit felolvastam. Olvashattam volna még hozzá az előtte lévő sorokat is, hogy „mindnyájan tévelyegtünk, mint a juhok” és hogy „ő bűnhődött...” – Meg egy alábbi is: „kortársai közül ki törődött azzal...?!” Ha valaki borzadva gondol arra, hogy most ő lehetne a koporsóban L. L. helyett, jól gondolja. Ha döbbenet gondol arra, hogy L. L. helyette vált áldozattá, azt is jól gondolja. Kedveseim! Bennem még egy olyan gondolat is felötlött, hogy eset-

leg tőlünk függ, hogy L. L. halála csak egy buta baleset, vagy magasztos áldozat: Az ő esete most arra kényszerített bennünket, hogy álljunk meg – miközben nagy igyekezettel céljaink felé loholnánk – s kegyelettel vegyünk búcsút tőle. De ne csak hozzá kötődő emlékeinkkel bibelődjünk most, hanem ahogy életében szerettük és becsültük, becsüljük meg s zárjuk szívünkbe fájdalmas örökségét is! Ha azon az úton, amelyen eddig vele együtt jártunk – vagy éppen száguldoztunk(!) – álljunk meg és gondolkozzunk azon, hogy így hova jutunk. Ha jól belegondolunk abba, hogy az ember számára van más út is, amin biztos célok tudunk elérni, akkor bizony elmondható, hogy fájdalmai, hat hétig tartó tusakodása, szenvedése és halála érettünk való áldozattá válhat. Ha csak azon siránkozunk, hogy elveszítettük és sajnáljuk, hogy túl fiatalon fejeződött be az élete, akkor mi tesszük sorsát sajnálatra méltóvá, s akkor az édesanya gyászában méginkább vigasztalhatatlanná lesz.

II.

Dehát lehet-e vigasztalni az édesanyát bármivel is, hiszen ő gyermekét minden rossztól óvni akarta, minden gondot, bajt el akart háritani a feje felől, minden rosszért kárpótolni akart, s eddig minden munkának, fáradságnak, törődésnek az adott értelmet, hogy gyermekének minden tőle telhetőt megadjon, hogy őt boldoggá tehesse. S mostanában is azért eszedezett sok sírás közt reménykedve, hogy a félelme öröme forduljon, mint egy beteljesedett imádság. De erre most már semmi remény! Akik mellette állunk, csak szánakozni tudunk, de fájdalmában osztozni nem. Egyedül érzi ennek súlyát s egyedül kell hogy hordozza. Mint Mária, ki fiát követte Jeruzsálembe is, s őt kísérve még nem tudta, hogy utolsó szava hozzá a Golgotán fog hangzani. Mária fájdalmát a kereszt alatt csak a szenvedő gyermekük mellett gyötrődő anyák tudják igazán átérezni. Fölöttük is elsötétül a nap, megrendül a föld, összeomlik a világ, ha gyászruhát kell öltetni. Az anyai szívet átjáró éles törőről szóló jövendölés mellett azonban zeng Simeon éneke is. Ő a megtalált üdvösségről énekelt, amit az áldozatra szánt Fiúban látott meg akkor.

Vádolhat-e most szentségtöréssel bárki, ha nekem L. L. édesanyja zokogását hallva a kereszt alatt álló Mária jut eszembe, aki ott, akkor nem tudott másra gondolni, mint hogy elveszítette gyermekét, vagy azért, mert e koporsó mellett olvasva a prófétai ígét, a beteljesedett próféciára gondolok – a feláldozott ifjú életre?

III.

A próféta nem csak annyit látott, hogy közülünk valaki meghalt és mi, többiek, ezért menekültünk meg s maradhattunk életben. Látja azt is, hogy ha a magunk útját járjuk, elkerülhetetlenül el kell vesznünk. De aki igazán veszedelemben jutott az az, akiről a próféta jövendölt: Jézus Krisztus. Hitünk szerint az Úr Jézus Krisztus útja azért vezetett a Golgotára, mert „mindenki a maga útját járta/járja”. Mennyei Atyánk azért adta Őt ennek a világnak – nekünk –, hogy „az ő sebei árán” gyógyuljunk meg. Az igazi gyógyulás nemcsak a mi elképzelésünk szerinti felépülést jelenti. Egyszer Jézus egy beteget úgy gyógyított meg, hogy azt mondta neki: „bizzál, mert megbocsáttattak a te bűneid”. Ez volt az igazi gyógyítás! Hogy aztán lábra is állította, az nem a meggyógyított betegért történt csupán, hanem a megütöközött és kételkedő sokaságért.

Az Úr Jézus egyszer azt mondta: „Én vagyok a jó pásztor.” (Hallottuk, a próféta azt mondja, a mi utunk olyan, mint a tévelygő juhoké, akik a veszedelemben tántorognak.) De Ő azt is mondja, hogy életét adja a juhokért. Életét adja értünk, életét adta L. L.-ért is. Azért szenvedett, hogy együtt legyen minden szenvedővel. Velünk is, és együtt volt

L. L.-el is. Míg mi aggódva esedeztünk érte, Jézus vele együtt szenvedett. Jézus Krisztus meghalt – életét adta övéért. Vállalta a halált, hogy velünk legyen halálunkban. Hogy miképpen van együtt L. L. az Úr Jézus Krisztussal, nem tudjuk, szemünk előtt ez rejtve van, de hisszük, hogy együtt vannak.

Isten a próféta szavain keresztül üzen nekünk, mert akiről szó van, az a mi Üdvözítőnk. L. L. áldozata térítsen hozzá bennünket. Jézus hív, hogy vele legyünk most és vele maradjunk mindörökké. Hogy vele találkozhassunk, nem kell messze földet bebarangolnunk. Nem kell éjszakákon át bolyongnunk, hogy megtaláljuk boldogságunkat. Ha ránk derül a nappal, hallhatjuk hívó hangját, mint a harang bongását: „Jöjjetek énhozzám...” Jöjünk, hogy azok közösségében, akik Vele járnak életük útját, mi is vigaszt, megnyugvást találjunk. Ahol szent szava biztat, hitünkben megerősödünk s reményességünk újra kivirul. Szentlelkével gyógyítja gyászunk sebeit is, hogy ne úgy gondoljunk majd a közülünk eltávozottra, mint aki elveszett és nincs többé, hanem úgy, mint aki előrement és hamarabb találkozott Vele, aki életét áldozta azért, hogy nekünk életünk legyen a halál után is.

Azzal, hogy Mennyei Atyánk elküldte értünk egyszülött Fiát, közénk állította őt. S míg szemléljük, míg sorsára gondolunk, értsünk meg még valamit: ha valakit kereszttel terhel, a szenvedések lángjával perzsel, ha valakit a halál mélységébe enged, nos, ez még nem jelenti azt, hogy ezzel büntet vagy kizár szeretetéből. Jézus az igaz és a szent „Isten testbe szállt szeretete” fiatal életével lett üdvözítőnké, szabadított meg a kárhozattól, a halál örök rabságától s nyitotta meg az utat a síron túl Isten örök szeretetébe, a beteljesedő üdvösségre.

Búcsúzzunk azzal a hittel L. L.-tól, hogy Isten nagy irgalmából a sirva keresett örömből a múlhatatlan boldogság, a beteljesedett üdvösség származik. Ámen.

(Elhangzott egy diszkóbaleset után hat hétre meghalt fiatalember temetésén.)

A lapot alapította: D. dr. Csiha Kálmán és Nagy László
Főszerkesztő: Jenei Tamás
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Az Erdélyi Református Egyházkerület Igazgatótanácsa
40079 Cluj/Kolozsvár, str. I. C. Brătianu/Király u. 51.
Tel: 0264-592453; Fax: 0264-595104; Email: belmisszio@reformatus.ro
Kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza

Készült a Református Egyház Misztótfalusi Kis Miklós
Sajtóközpontjának nyomdájában
Felelős vezető: Tonk István
Műszaki szerkesztő: Bálint Lajos
Olvasószerkesztő: Salamon Emese
Számítógépes szedés, tördelés: Nagy Andrea
ISSN 0254-4458



Lelkipásztor imádsága

Uram, a vérem, szám, szívem
tisztátalan, beteg.
Ily állapotban én Igét
hogyan hirdethetek?

Bemocsolja ajkam Fiaid
hótiszta szavait.
Vagy az Ige, mint égi szesz,
engem fertőtlenít?

Rám bíztad, bár méltó soha
nem voltam s nem vagyok.
Ó, bárcsak szentek hirdethetnék
s ártatlan angyalok!

S Te mégis engem kényszerítesz,
számra Igét bízol,
s úgy kell kiállnom: – emberek,
Isten az, aki szól!

Csodálatos a Te utad,
Uram, s az eszközöd.
Erőd erőtlenségen át is
győz „erősek” fölött.

Csak bűnösök ismerhetik
örök irgalmadat.
Én ismerem és hitvallásra
bátorságot ez ad,

ezért hirdethette Simon –
Péter égi szavad,
mert fiat támaszthatsz abból is,
ki Téged megtagad,

ez irgalomból nyert Saul
hitvalló életet,
s a samárjai parázna nő
így lett a követed.

Add hát szívembe Lelkedet,
hogy akik hallanak,
velem együtt mély hódolattal
Eléd boruljanak.

1972